

FÓRUM

ODPADOVÉ

WASTE
MANAGEMENT
FORUM

2

2015

odborný
měsíčník
o odpadech
a druhotných
surovinách

98 Kč

JIŘÍ REMR

Chceme se zabývat
netriviálními tématy

TÉMA MĚSÍCE

KONTROLNÍ ČINNOST

Pokuta je specifický výrobek

POLEMIKA

JAK SKLOUBIT
ZÁJMY VÝROBCŮ
A PŘEDCHÁZENÍ
VZNIKU ODPADŮ?

dekonta

služby
a technologie
pro lepší životní prostředí

Sanace kontaminovaných lokalit

Ekologická havarijní služba

Ekologické konzultační služby EIA, IPPC, Due Diligence

Biotechnologické a analytické laboratoře

Výzkum v oblasti ochrany životního prostředí

Likvidace, recyklace a úprava odpadů

Zařízení pro čištění vzdušnin a vod

DEKONTA, a.s.
Volutová 2523, 158 00 Praha 5
Tel.: +420 235 522 252-3
Fax: +420 235 522 254

www.dekonta.cz

A-TEC servis s. r. o.

Příborská 2320, 738 01 Frýdek-Místek

tel.: 596 223 041, fax: 596 223 049,

e-mail: info@a-tec.cz

A-tec

Naše společnost Vám nabízí následující produkty a služby:

● **VOZIDLA PRO SVOZ ODPADU HALLER**

nástavby o objemu 11 – 28 m³
pro nádoby 110 litrů – 7 m³
vhodné pro svoz domácího
a průmyslového odpadu.

● **ZAMETACÍ STROJE SCARAB**

nástavby o objemu nádrže na
smetí 2 – 8 m³ se širokou škálou
dalších přídatných zařízení,
dodávky jsou možné také včetně
výměnného systému a dodávek
nástaveb pro zimní údržbu
chodníků a komunikací.

● **VOZIDLA MULTICAR**

včetně veškerých nástaveb,
ve spojení s výměnnou zametací
nástavbou SCARAB a nástavbami
pro zimní údržbu představují
špičkový produkt pro celoroční
údržbu chodníků a komunikací.

PROSÉVAČKA SUBSTRÁTU

Prosévačka je určena k třídění sypkých hmot tak, aby max. průměr prosetých frakcí nepřesahoval 15 - 60 mm. Toto umožňují čtyři lehce vyměnitelná síta, která jsou čistěna rovným nebo válcovým kartáčem. V násypce a v prosévacím bubnu dochází zároveň k promísění a částečnému drcení prosévaného materiálu, který se díky vnitřní šnekovici pohybuje po délce 7 m. Vynášecí dopravník je pásový o šířce 800mm, délce 2000 mm a má samostatný pohon.

Stroj úspěšně obstál při prosévání minerální vaty i drceného skla.

Prosévačku lze dodat jako stabilní, na automobilovém kontejneru nebo mobilní na 2 kolech.

NOVER, spol. s r. o.,
Český Brod, Liblice 229 / Tel.: 321 622 963, + 420 602 396 793 / e-mail: nover@volny.cz

NOVER

www.nover.cz

4 **SPEKTRUM**
Zprávy z domova a ze světa

10

4

8 **POLEMIKA**
Jak skloubit zájmy výrobců
a předcházení vzniku odpadů?

10 **ROZHOVOR**

12 **REPORTÁŽ**
Měřit spotřebu je důležité

**TÉMA - KONTROLNÍ
ČINNOST**

14 Opakované nedostatky
kontrolní činnosti ČIŽP
na úseku odpadů

17 Reakce ČIŽP na článek

ŘÍZENÍ

20 Nejde (jen) o statistiku
– nezmeškejme ideální příležitost

22 K různým datům
o odpadech v ČR

**PŘÍLOHA NAKLÁDÁNÍ
A ZPRACOVÁNÍ BRO**

24 Ekonomika kompostování
v pásových zakládkách

32

28

28 **POD LUPOU**
Elektroproblém

30 **NAKLÁDÁNÍ S ODPADY**
Elektroodpad z Asekolu opět
pomůže chráněným dílnám

SERVIS

31 Legislativní
a dotační servis OF

AKTUÁLNÍ TÉMATA

Nastalo období chřipek. Aktuálně křičím chraptavým šepotem: Sláva! V mém hrudním košíčku to nezvykle píská při každém nádechu a výdechu. Rýma mě sužuje tak, že mě napadá, zda bych neměl řádně uspořádat své věci na tomto světě. Kdybych alespoň neměl takový ten pocit nepostradatelnosti. To by se kolegům z redakce na pár dní ulevilo.

Máme za sebou první díl diskusního pořadu Na kávě v CEMC. Přípravy byly hrozně náročné. Nejohroivější byl pak výkon moderátora, který našťastí stírají výkony ostatních řečníků, a o to jde v první řadě. Téma velmi aktuální, byť jsem si vědom toho, že citelně chyběla oponentura. Přesto, myslím si, byl cíl tohoto nového našeho počínu naplněn. Svědčí o tom velké množství pozitivních ohlasů, za které všem děkuji.

Chceme informovat nezávisle a v pravý čas. Chceme dát prostor všem, kterých se budou témata Na kávě v CEMC týkat a přinášet názory odborníků z odpadářské praxe, úředníků tvořící legislativu a hlavně pomoci tak udělat si obrázek o věcech tak, jak jsou. Témat je určitě mnoho a za každé zajímavé budeme rádi, takže nám pište.

Jedno z dalších velmi důležitých témat, která hýbou naším odpadářským světem, je dvojí evidence. Slibujeme, že se budeme všemožně snažit v dalším díle Na kávě v CEMC toto téma prodebatovat s odborníky obou zainteresovaných stran. Právě probíhající pokusy o nalezení řešení si zaslouží pozornost. Jak vaší, tak naší.

TĚŽEBNÍ LIMITY

Ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek chce do konce března předložit vládě návrh na úpravu těžebních limitů v dolech Bílina a ČSA. Na tiskové konferenci, odvysílané ČT24, předložil jako čtyři možné varianty ponechání limitů v současném stavu, částečnou úpravu limitů na Bílině, malé prolomení – částečné prolomení na Bílině i ČSA nebo úplné prolomení limitů. Úplné prolomení by znamenalo postupně zbourat Horní Jiřetín a Černice. K takovým důsledkům se ale negativně postavili premiér Bohuslav Sobotka, ministr zemědělství Marian Jurečka a ministr životního prostředí Richard Brabec.

„Dlouhodobě jako hnutí ANO říkáme, že pro nás je reálná ta varianta, kde nedojde k bourání obcí ani jejich částí,“ řekl pro Českou televizi Richard Brabec.

I NEVIDOMÍ MOHOU TŘÍDIT

Pilotní projekt financovaný o.p.s. EVOK, díky kterému mohou třídit odpad i nevidomí a slabozrací, sklízí úspěchy už od svého zahájení v dubnu 2014. Na Praze 4 byly sběrné nádoby na deseti stanovištích vybaveny označením v Braillově písmu a občané by uvítali jeho rozšíření. Pražské služby vybraly místa pro označení kontejnerů ve spolupráci se Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých v ČR s ohledem na bydliště nevidomých osob. Instalace štítků s nápisy v Braillově písmu se osvědčila a o rozšíření na celou Prahu se nyní už projednává se zástupci magistrátu.

ZPRÁVY Z DOMOVA

EKOCENTRUM A SPOLANA

Spolana Neratovice oznámila koncem ledna, že uzavřela dohodu o spolupráci s Ekologickým centrem Kralupy nad Vltavou. *„Spolana v tomto regionu podniká již více než 100 let. Velmi nám záleží na tom, abychom neustále zvyšovali efektivitu výroby a zároveň snižovali její dopady na okolí. Zahájením spolupráce s Ekologickým centrem Kralupy nad Vltavou se snažíme vyjít vstříc obyvatelům regionu, aby měli kdykoliv možnost získat aktuální a objektivní informace o životním prostředí, ve kterém žijí, přímo od odborníků,“* řekl generální ředitel Spolany, Karel Pavlíček. Nyní lze prostřednictvím webových stránek www.eckralupy.cz nebo na telefonním čísle 800 100 584 získat informace o stavu ovzduší v okolí Spolany, o nestandardních situacích a jakékoliv další informace o stavu životního prostředí v okolí Spolany.

NA KÁVĚ V CEMC

České ekologické manažerské centrum představuje nový diskusní pořad, který se bude věnovat aktuálním tématům v oblasti životního prostředí, zejména odpadům. Diskuze moderované šéfredaktorem Odpadového fóra, Pavlem Mohrmannem, budou natáčeny, a po sestříhání vždy bezplatně dostupné na portálu www.tretiruka.cz. Natáčení prvního dílu na téma „Nový zákon o odpadech a Plán odpadového hospodářství ČR“ proběhlo 16. ledna. Pozvání na první kávu v CEMC přijali Pavla Finfrlová ze společnosti EKOS Hradec Králové, a.s., Petr Havelka z České asociace odpadového hospodářství a Richard Blahut ze Sdružení veřejně prospěšných služeb.

VEŘEJNÁ ZAKÁZKA

Pražští zastupitelé schválili přípravu na desetileté plnění zakázky na svoz odpadů za 12,8 miliard korun pro Pražské služby. Opozice nesehlasí především proto, že hlavní město je majoritní vlastníkem Pražských služeb. Smlouva s Pražskými službami sice skončila už před několika lety, ale od té doby byla několikrát prodloužena bez nové soutěže. Podle České tiskové kanceláře měly Pražské služby za předlošný rok čistý zisk 66,8 milionů korun při tržbách 2,9 miliardy korun.

BRKO A OPŽP

Na třídění biologicky rozložitelného komunálního odpadu v obcích lze získat dotaci z Operačního programu životní prostředí. Nový OPŽP 2014-2020 se zaměřuje na podporu materiálového využití a systému odděleného sběru a svozu odpadů. A právě podpora realizace nových legislativních povinností je určena i pro sběr BRKO. „V této souvislosti budou moci obce žádat především na posílení systému tříděného sběru a svozu odpadů, na výstavbu a dovybavení kompostáren a sběrných dvorů a podobně,“ řekl ředitel odboru odpadů MŽP Jaromír Manhart pro časopis Priorita.

MALÁ KOBRA

Ministr Brabec chce zřídit tým, který bude řešit kriminalitu v oblasti odpadů, především krádeže kovů. Tzv. Malá kobra by měla podle plánu fungovat při České inspekci životního prostředí a spolupracovat s dalšími resorty. Malá kobra má omezit krádeže kovů i velké daňové úniky, které jsou s touto činností spojené. „Chceme chránit lidi, kterým někdo x-krát do roka ukradne okapy. Taková situace není nikde v Evropě, možná s výjimkou části Slovenska, aby se z krádeží kovů stal takový segment jako v České republice,“ řekl k tématu Richard Brabec.

NA PRVNÍ KÁVĚ V CEMC
SE ŘEŠIL NÁVRH NOVÉHO
ZÁKONA O ODPDECH.
NAJDETE NA
WWW.TRETIRUKA.CZ

DRAHÁ POKUTA

Česká inspekce životního prostředí na svých internetových stránkách oznámila, že společnosti CITTITI SERVIS byla uložena pokuta ve výši 2 400 000 korun.

Společnost podle zprávy neumožnila provést kontrolu, za což byla pokutována částkou 400 tisíc korun, a opakovaně porušila zákon o odpadech, který jí stál 2 miliony korun. Oznámení dále cituje paní Janu Antonínovou, vedoucí odpadového hospodářství oblastního inspektorátu: „Společnost CITTITI SERVIS nám neumožnila provést kontrolu zaměřenou na nakládání s odpady. Nepředložila vyžádanou dokumentaci, neposkytla pravdivé a úplné informace a nespĺnila ohlašovací povinnost za odpady, které v roce 2013 prokazatelně přijala do provozovaných mobilních zařízení ke sběru a výkupu. Nebyly nám doloženy také žádné doklady, jak s těmito odpady společnost v daném období nakládala a kde skutečně skončily.“

PŘERUŠENÉ ŘÍZENÍ

Plány na výstavbu ZEVO v Chebu s roční kapacitou přes 20 000 tun byly pozastaveny. Sdružení Arnika podalo námitku kvůli podezření z podjatosti úředních osob a uzemní řízení bude přerušeno až do pravomocného rozhodnutí Karlovarského kraje. Arnika zpochybnila nezárodnost starosty a místostarosty a především to, že město Cheb je polovičním vlastníkem společnosti, která by měla ZEVO postavit. „Celý proces však nabourává důvodné podezření na podjatost úředníků městského úřadu. Investorská firma je totiž z poloviny ve vlastnictví města. Pak by o umístění stavby rozhodovali zaměstnanci částečného vlastníka investorské firmy,“ uvádí sdružení na svých oficiálních stránkách.

NEJLEPŠÍ INFORMÁTOR

Čtvrtý ročník soutěže Zelená informací od 4. prosince 2014 zná svého vítěze. Nejlepší prezentace o stavu životního prostředí na oficiálních internetových stránkách měst má podle výsledků soutěže Ostrava. Celkem se účastnilo 271 měst s počtem obyvatel nad 5 000 a porota hodnotila přehlednost, úpravu, přístupnost, a apod. Ostrava získala zároveň titul Skokan roku za největší meziroční posun ve zlepšení environmentální prezentace. Pomyslné stříbro získal Písek a třetí skončil Tábor. Soutěž pořádají organizace TIMUR, o.p.s., CI2, o.p.s. a Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy.

NEJVĚTŠÍ NA SVĚTĚ

Německá firma Genan dokončila v texaském Houstonu práce na výstavbě největšího střediska na zpracovávání pneumatik na světě. Zařízení by mělo zvládnout až 100 tisíc tun vysloužilých pneu ročně. Výsledným produktem recyklace bude gumová drť a kov. Odborníci společnosti Genan se vyjádřili, že každá tona recyklovaných pneumatik ušetří životnímu prostředí až 1,1 tun emisí CO₂ ve srovnání s metodou spalování a spoluspalování pneumatik. Pokud se bude podnikání vyvíjet příznivě, hodlá německá mateřská společnost časem postavit další 4 taková zařízení po celých USA.

ODPADY V ONTARIU

Organizace Conference Board of Canada provedla studii, kde se zaměřila na odpadové hospodářství Ontaria. Výsledky ukazují, že v současné době se zde recykluje 47 % komunálního odpadu a pouze 11 % průmyslových, komerčních a podnikových odpadů. Conference Board of Canada prohlašuje, že zvýšení podílu recyklace na 60 % posílí ekonomiku Ontaria o 1,5 miliardy dolarů a vytvoří až 13 tisíc nových pracovních míst.

Celkově šlo ke znovuzpracování asi 23 % z 12 milionů tun odpadů vyprodukovaných v tomto státě v roce 2010. Zpráva uvádí, že by vláda měla zvážit význam a používání druhotných surovin. Podle výsledků studie je spousta druhotných surovin exportována a nezpracovává se přímo v Ontariu.

ZPRÁVY ZE SVĚTA

EKOINOVATIVNÍ MĚSTO

V Japonsku se koncem roku 2014 slavnostně otevřelo ekoměsto Fujisawa. Tento projekt stál 507 milionů dolarů a záměrem bylo postavit město budoucnosti, které je energeticky efektivní a šetrné k životnímu prostředí.

Centrální částí města je futuristický komplex Fujisawa SST. Přes něj se bude řídit veškerá infrastruktura a budou zpracovávat informace o funkci eko-inovativních vybavení města.

První obyvatelé městečka se už usadili ve svých domech. V každém domě jsou solární panely a kdo nemá vlastní vůz, může si půjčit městské auto s elektrickým pohonem. Podle oficiálních stránek projektu by mělo město být schopné vyrábět si energii na příštích 100 let a na budování se podílelo 18 firem. Z nejznámějších například Panasonic, Tokyo Gas nebo Gakken.

SKOTŠTÍ ZPRACOVATELÉ SE RADUJÍ

Ve spolupráci univerzit Strathclyde a Heriot-Watt vznikne ve Skotsku nové výzkumné centrum. Organizace Zero Waste Scotland ve svém oznámení uvedla, že na tento projekt uvolní 300 tis. liber a skotská Rada pro financování poskytne podle své tiskové zprávy 1 milion liber. Úkolem centra bude zabraňovat plýtvání surovinami a podpora znovupoužitelných materiálů a součástek.

Projekt by měl směřovat průmysl ke snižování množství odpadů a také napomoci mezinárodní konkurenceschopnosti. Podle prohlášení univerzity Strathclyde stojí skotský trh s recyklovatelnými surovinami na počátku zlaté éry právě díky tomuto centru.

EKOLOGIE RUSKA

Průmyslový region Stavropol leží v jihozápadní části země, necelých 250 km od pobřeží Černého moře. Ruský časopis TBO oznámil, že zde bude od února realizován státní projekt „Obnovitelné zdroje energie na bázi biomasy, jako součást rozvoje inovativních technologií“. V plánu je mimo jiné výstavba předávacích stanic a zařízení na zpracování takového odpadu. Tisková služba Ministerstva přírodních zdrojů oznámila, že investice dosáhnou výše až 18 miliard rublů.

RTUŽOVÁ SKLÁDKA

Na pozemku kaliningradských papíren byla náhodou objevena černá skládka průmyslových rtužových teploměrů. Několik desítek přístrojů leželo na odlehleém místě, kudy téměř nikdo nechodil. „Stačí i ty nejméně zkladnější znalosti chemie, aby bylo jasné, že to není obyčejný odpad. Je to časovaná bomba,“ řekl pro televizi Kaliningrad jeden ze zpravodajů, který místo navštívil. Měřicí přístroje byly odloženy společně s komunálním odpadem a nyní se zjišťuje, komu patří. Podle vyjádření vedení papírenského závodu k odhalení napomůže záznam z bezpečnostních videokamer rozmístěných po areálu.

VESMÍRNÝ NEPOŘÁDEK

NASA zveřejnila statistiku o největších znečišťovatelných oběžných dráhách Země. Velká část, a to 6351 objektů, náleží podle zprávy Ruské federaci, ke které se počítá i celá éra Sovětského svazu. Na druhém místě jí šlapou na paty USA s 5038 nevyužívanými objekty a třetí má být Čína, která nechala na oběžné dráze podle NASA 3756 objektů. Ruský Centrální výzkumný ústav strojírenství se ve stejném průzkumu dopočítal trochu odlišných čísel. Podle něj má RF „na svědomí“ 6260 objektů, USA 4555 a Čína 3632 objektů.

Text: Anna Soldatova, Ilustrační foto: DollarPhoto Club

ROZVOJ TĚŽBY

Polské ministerstvo životního prostředí vydalo v lednu tohoto roku zprávu, v níž popisuje současný stav těžby břidlicového plynu. Uvádí se v ní, že má Polsko velice složitou geologickou stavbu, složitější, než například USA, kde těžba břidlicového plynu zažívá zlatý věk. Podle ministerstva hlavním důvodem, proč se v Polsku ještě tolik netěží, jsou právě tyto komplikované přírodní podmínky, a ne složitá byrokracie, jak komentují některá polská média. Ta uvádějí, že administrativní překážky odrazují podnikatele a tím brzdí rozvoj těžebního průmyslu. Polské MŽP ve zprávě tvrdí, že během roku 2013 zjednodušilo administrativu a novelizovalo zákon o geologii a hornictví, což má investory naopak nalákat.

V roce 2014 bylo podle zprávy realizováno 14 vrtů a letos se očekává další nárůst. Podle Organizace polského průzkumného a těžebního průmyslu prý do těžby břidlicového plynu firmy investovaly už zhruba 2,5 miliard zlotých.

IGELITOVÉ PRVENSTVÍ

V Berlíně padl další světový rekord. Zhruba 1500 lidí vytvořilo devítikilometrový řetěz z třiceti tisíc plastových tašek. Za organizací stojí Naturschutz, což je nejstarší a největší sdružení na ochranu životního prostředí v Bavorsku. Podle tohoto sdružení projde denně jen berlínskými obchody zhruba 710 000 igelitových tašek, roční spotřeba dosáhne 6,1 miliard a jejich životnost nebývá delší než 25 minut.

Představitel podobně zaměřené organizace Deutsche Umwelthilfe Thomas Fischer tvrdí, že „Berlín je hlavní město igelitových sáčků. Hlavní problém je, že jsou igelitky ve všech obchodech rozdávány zdarma. Spotřebitel, který za to nemusí platit peníze, není nucen přemýšlet, zda tašku opravdu potřebuje.“

NOVÝ SYSTÉM POPLATKŮ

Izraelské ministerstvo ochrany životního prostředí plánuje zavést systém poplatků za svoz komunálního odpadu, jehož výše se bude odvíjet od množství vyprodukovaného odpadu.

V rámci nového systému se má každá popelnice zvážít ještě před vysypáním jejího obsahu do svozového vozidla. Pilotní projekt bude odstartován ve čtvrti Kirjat Gat. Podle vývojářů nová technologie přesvědčí obyvatele, aby věnovali více pozornosti recyklaci, a dále ušetří stovky milionů šekelů. Izrael si vzal jako příklad některá evropská města, která tento systém úspěšně provozují.

NA OBĚŽNÉ DRÁZE SE HROMADÍ TISÍCE ODPADNÍCH SOUČÁSTEK

JAK SKLOUBIT ZÁJMY VÝROBCŮ A PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU ODPADŮ?

Snaha výrobců elektrických a elektronických zařízení je jasná: Nedlouhá životnost a obtížný servis. Úředníci mají ale opačný zájem – odpadu co nejméně a pokud možno co nejlépe surovinově vytěžovatelného. A nás tentokrát zajímá:

Jaké jsou požadavky odpadářů na výrobce elektrozařízení, aby vysloužilá zařízení byla co nejefektivněji zpracovatelná a materiálově maximálně využitelná?

PROBLÉM JE V PŘÍSTUPU SPOTŘEBITELŮ

Problém nevidím ani u výrobců, ani u úředníků, ale někde jinde, a to ve spotřebiteli. Spotřebitel chce koupit nové elektrospotřebiče co nejlevněji a navíc je poměrně často mění kvůli morálnímu zastarání nebo technologické obměně a nikoliv kvůli poruše (většina spotřebičů, která se vyhazuje do odpadu je stále funkční). To nutí výrobce k levné výrobě s co nejnižší cenou, přičemž životnost přestává být pro spotřebitele důležitým parametrem koupě. Pokud elektrospotřebič stojí pár stokorun, tak se nevyplatí ho opravovat, protože cena práce je tak vysoká, že převyší cenu nového výrobku.

Na kvalitě se také podepisují nové ROHS směrnice, které neumožňují výrobcům používat sice vyzkoušené, ale nebezpečné materiály, takže používají sice ekologické, ale kvalitativně a technologicky méně vhodné náhražky (například při pájení se již nepoužívá olovo, je nahrazeno ekologicky vhodnějším materiálem, který však nemá takové kvalitativní vlastnosti při pájení).

Spotřebitel ovšem také nemá zájem kupovat a mnohokrát ani zadarmo odebírat re-use produkty. Nemyslím tím opětovné použití v malých množstvích (kde to v komunitních projektech může fungovat), ale ve větších objemech jako systémové řešení. Důvody jsou v zásadě tři. Nové elektrospotřebiče jsou tak levné, že úspora za re-use produkt je zanedbatelná a pro spotřebitele není atraktivní, vlastní re-use produkt je technologicky nebo

morálně zastaralý a nikdo ho nechce (například CRT televize, staré modely mobilních telefonů, staré počítače) z důvodu, že není buď použitelný (zvyšující se nároky operačního systému na hardware), nebo vyjadřuje společenský status (model mobilu = sociální postavení).

Takže snaha úředníků o re-use je jistě chvályhodná, ale v konečném důsledku jde o rozhodnutí každého z nás. Opravdu si radši domů vezmeme starou lednici po někom, nebo pračku, nebo si radši za pár tisícikorun koupíme zcela novou, asepticky čistou a se zárukou? Většinová společnost má v odpovědi na tuto otázku zcela jasno, takže proto si myslím, že re-use elektrospotřebičů nemůže být v rámci EU úspěšným projektem. Jiná je situace, pokud by se repasované produkty vyvážely do rozvojových zemí (Afrika, Asie). Tam by o ně sice byl zájem, ale zase v těchto zemích nemají vyřešenu jejich ekologickou likvidaci, takže v podstatě budeme zamořovat v těchto zemích životní prostředí. Cestu do ekologického pekla tak dláždíme dobrým úmyslem.

Zájmem výrobců elektrozařízení a kolektivních systémů je re-use rozvíjet, bohužel však zcela chybí poptávka po repasovaných produktech.

Jan Vrba
ASEKOL
vrba@asekol.cz

NEKONTROLUJEME, ŘEŠÍME PROBLÉMY

Kolektivní systém pro zpětný odběr elektrozařízení nemá přímý vliv na ekodesign výrobků a tedy ani nekontroluje, jakým způsobem výrobci elektrozařízení vyrábějí. Vedle toho velká část klientů kolektivního systému RETELA nejsou výrobci, ale dovozci elektrozařízení, tedy obchodní firmy. Článek 4 Směrnice 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ) sice obsahuje obecná ustanovení o požadavcích na ekodesign usnadňující opětovné použití, nicméně více konkrétních požadavků obsahuje Směrnice 2009/125/ES o ekodesignu. Ukazatele možnosti opětovného použití a recyklace jsou například počet použitých materiálů a součástí, doba potřebná pro demontáž, složitost nástrojů potřebných pro demontáž, označení součástí a materiálů vhodných pro opětovné

použití, použití snadno recyklovatelných materiálů, snadná demontovatelnost či dostupnost materiálových sestav obsahující hodnotné nebo nebezpečné látky.

Úkolem kolektivního systému tedy není kontrolovat požadavky na ekodesign, ale řešit už konkrétní problémy spojené s materiálovými toky OEEZ. Vezmeme si příklad plastů. EEZ obsahují asi 30 druhů plastů. Úkolem RETELY není řešit fakt, že EEZ obsahují tolik různých plastů, což komplikuje jejich recyklaci, ale kontrolovat odpadní toky jednotlivých vytríděných plastů či frakce směsných plastů, tedy kam tyto plasty po manuální či mechanické demontáži směřují, zda je tato odpadní frakce správně označená v případě, že obsahuje zpomalovače hoření atd. Taková kontrola může probíhat např. auditu a certifikací zpracovatelů OEEZ, která zaručuje shodu s požadavky

legislativy a specifických standardů na zpracování OEEZ. WEEELABEX standardy jsou příkladem takových standardů a RETELA jakožto zakládající člen WEEELABEX Organization aktivně podporuje zpracovatele OEEZ při jejich zavádění.

Miloš Polák
RETELA
Polak@retela.cz

LEPŠÍ INFORMOVANOST ZE STRANY VÝROBCŮ

Z našeho hlediska zpracovatele, využívajícího převážně chráněných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, tato problematika poněkud ustupuje do pozadí. Snad bych měl jedinou připomínku, a to, že by pomohla dokonalejší informovanost ze strany výrobců především o materiálovém složení výrobků, především z hlediska obsahu nebezpečných látek. Domnívám se totiž, že se v řadě případů složitě a samozřejmě i nákladně nakládá s materiálem, u kterého se výskyt těchto látek pouze předpokládá a který je nakonec při důkladnějším zkoumání ani neobsahuje. Skutečností je, že v rámci výrobního tajemství jsou tyto záležitosti spíše utajovány a dochází tak ke zbytečnému plýtvání prostředky. Pochopitelně může dojít i k opačnému extrému, kdy výrobky nebezpečné látky obsahují, aniž by byli zpracovatelé na tuto okolnost upozorněni, což je rovněž stav nežádoucí.

Zdeněk Bambousek
MARKETA – REMONE s.r.o.
bambousek@marketaremon.cz

inisoft

Společnost INISOFT s.r.o. pořádá pro všechny zájemce v nejbližších termínech tato školení:

Zpráva o plnění povinností IPPC a zákon o IPPC v praxi

24.2.2015 Praha
25.2.2015 Olomouc

Integrovaný registr znečišťovatelů – IRZ, vznik ohlašovací povinnosti za rok 2014

3.3.2015 Liberec
4.3.2015 Praha
5.3.2015 Olomouc

Ohlašovací agenda provozovatelů zdrojů znečišťování za rok 2014

11.3.2015 Praha
12.3.2015 Brno

Chemická legislativa

18.3.2015 Praha
19.3.2015 Olomouc

Aktuálně pak pro Vás v dalších měsících připravujeme semináře na téma:

1. Legislativa nakládání s odpady v roce 2015 aneb jak být vždy o krok napřed
2. Zákon o vodách a aktuálních změnách, ochrana vod a tvorba havarijních plánů
3. Chemická legislativa v praxi a bezpečnost práce

Více informací naleznete na www.inisoft.cz

VŠE PRO ZPRACOVÁNÍ BIOODPADU

Zajistíme stavební projekt i dotace
Nové i použité stroje

Mobilní překopávání

Překopávače kompostu

Drtiče biomasy

Bubnové třídění

VOSTING

Přijedeme za vámi a zakládku překopeme

Smetanova 8, 602 00 Brno
Tel. 549 250 891, mobil: 603 886 030
E-mail: info@vosting.cz, www.vosting.cz

PRŮZKUM JE DŮLEŽITÝ

Na základě výsledků výzkumů chování obyvatelstva se připravují důležité plány, strategie firem a opírá se o ně řada dalších rozhodnutí. Téměř všechny významné firmy a společenské instituce se řídí výsledky specializovaných šetření o situaci, postojích a chování obyvatel. O provádění takovýchto výzkumů, o sběru dat a o nakládání s jejich výsledky nejen v oblasti odpadového hospodářství jsme si povídali s Jiřím Remrem ze společnosti Markent, která se zabývá výzkumem veřejného mínění.

A co data, sbírají se?

Data se sbírají, ale to není tak samozřejmé. Bez ochoty respondentů zapojovat se do výzkumů to nejde. Pozorujeme, že v průběhu posledních let je tato ochota stále nižší. Například ze sta oslovených jsme před deseti lety získali

protože některé konkrétní pracovní pozice jsou zkoumány opravdu často. U výzkumů obyvatelstva je to častokrát nedůvěra, kdy se lidé obávají, že jim tazatelé budou vnucovat nějaké zboží nebo strach, že se stanou terčem trestné činnosti. Myslím, že chybí dostatečné ujištění o tom, že odpovědi uváděné

spondentům. Je škoda, že mnoho lidí tuto šanci projevit svůj názor odmítne.

V jakých oborech nejčastěji provádíte výzkum?

Velkou část výzkumů provádíme pro veřejnou správu, ale pracujeme i pro firmy, které poskytují služby nebo vyrábějí výrobky pro koncové spotřebitele. Často se výzkumy týkají i životního prostředí a hodnocení faktorů, které ho ovlivňují. Některé výzkumy se zaměřují na hodnocení vlastností konkrétních produktů, na vnímání značek a image. Hodně

ANALYZUJEME TAKÉ CHOVÁNÍ LIDÍ K ODPADŮM

65 – 70 odpovědí, dnes je to sotva polovina. Vlivů, proč se návratnost snižuje, je víc. V případě výzkumů prováděných ve firmách je to „přezkoumanost“,

v seriózních výzkumech jsou důležité, že se s nimi pracuje a provádí se na jejich základě rozhodnutí, která nakonec jsou ku prospěchu i těm samotným re-

výzkumů se týká spotřebního chování a zákaznické spokojenosti.

Zadavatelem projektů týkajících se životního prostředí je MŽP?

Nejenom, často jsou to i jiná ministerstva nebo kraje. Environmentální otázky bývají také jedním ze zkoumaných hledisek při výzkumech zaměřených na aktivity firem v oblasti společenské odpovědnosti.

Jak vypadá výzkum v oblasti odpadového hospodářství?

Tyto výzkumy se zaměřují zejména na analýzu chování obyvatel. Předmětem zájmu je třeba popis forem nakládání s odpady, výzkum společenských souvislostí při přípravě plánů odpadového hospodářství nebo hodnocení přijatelnosti navrhovaných opatření v oblasti nakládání s odpady. Zjišťujeme také, v jaké míře zákazníci při nákupu zohledňují množství obalů, nebo míru pozornosti, kterou lidé věnují ekologickému značení na obalech.

Jak vypadá spolupráce se zadavatelem a jak jsou výzkumy v oblasti odpadů časté?

Zadavatelé definují své požadavky, sdělí nám, jaký typ údajů potřebují vědět, nebo specifikují situaci, ve které se právě nacházejí. My pak tyto podněty rozpracujeme a navrhujeme metodiku výzkumu, který potřebné informace a údaje přinese.

Jak vybíráte vzorek respondentů?

Používáme tzv. „kvótní výběr“, který se používá od 30. let minulého století a dnes je nejčastěji používanou výběrovou technikou. Na základě oficiálních statistik ze sčítání lidu popíšeme populaci ČR z hlediska regionálního rozložení, věkové struktury, pohlaví a dosaženého vzdělání. Výběrový

soubor pak koncipujeme tak, aby měl stejnou strukturu jako celá populace. Tento postup stojí na předpokladu, že pokud bude výběrový vzorek odrážet vlastnosti celé populace ve známých ukazatelích, pak ve všech ostatních charakteristikách, které jsou předmětem daného výzkumu, bude možné zjištění dosažená v rámci výběrového

JIŘÍ REMR

Metodolog, který se ve své odborné činnosti zabývá problematikou zkoumání postojů, metodologií evaluačního výzkumu a řízením kvality výzkumného procesu

Vystudoval na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, kde rovněž získal doktorát

Ve své přibližně dvacetileté praxi vedl několik stovek výzkumných šetření

Kromě svého působení ve společnosti Markent je odborným asistentem na FSV UK, předsedou správní rady České evaluační společnosti, členem správní rady Fairtrade ČR a šéfredaktorem recenzovaného vědeckého časopisu Evaluační teorie a praxe

souboru zobecnit na celou populaci. Počty respondentů se liší výzkum od výzkumu, ale obvyklý výzkum obecné dospělé populace v ČR mívá 1.000 – 1.200 respondentů.

Pracuje se s celým věkovým spektrem obyvatel?

Většinou je výzkum zacílen na dospělé, tedy osmnáctileté a starší. Na druhé straně se málo kdy dotazují lidé starší 70 let.

Jakým způsobem se respondenti kontaktují?

Velmi často prostřednictvím tazatelů, kteří jsou v terénu. Markent má po celé republice zhruba 800 tazatelů, jejichž úkolem je, aby našli konkrétní respondenty podle našeho přesného zadání. Chodí tedy ode dveří ke dveřím a hledají ty správné lidi.

Jak vidíte budoucnost firmy Markent?

Na odvětví výzkumu působí nové technologické trendy – internet, sociální sítě, Big data. Na druhé straně je třeba si uvědomit, že cílem seriózního výzkumu není prvoplánově používat hi-tec vychytávky a přinášet informace, které jsou „cool“. Budoucnost firmy Markent proto vidím v poskytování validních údajů, na základě kterých je možné provádět strategická či operativní rozhodnutí.

Takže kde bude firma tak za 10 let?

Myslím, že se budeme ještě více než nyní věnovat analýze dat. Odhaduji, že k plošně prováděným výzkumům budeme více než dnes provádět specializovaná šetření, ať už půjde o výzkumy zaměřené na specifické segmenty populace nebo na nová, netriviální témata. Počítám také s tím, že budeme více zapojováni do implementace zjištěných výsledků, tedy že budeme spolu se zadavateli hledat konkrétní způsoby řešení. ■

MĚŘIT SPOTŘEBU JE DŮLEŽITÉ

Stačilo málo – jen velká zima a potřeba změřit průtok. Tak nějak začala více než stoletá tradice americké firmy Badger Meter v americkém Wisconsinu.

JAK TO BYLO KDYSI

„*Ono ve Wisconsinu dost mrzne a když potřebovali měřit vodu, museli vymyslet průtokoměr, který nezamrzá,*“ říká Jiří Liška, manažer prodeje Badger Meter Czech Republic, s. r. o.

A firma měla hned od počátku úspěch. Jeho důsledkem bylo postupné rozšiřování výroby, větší zájem o produkty a dnes je firma BM největším prodejcem průtokoměrů v Americe. „*Tam máme výrobu průtokoměrů s kývavým diskem,*“ podotýká Jiří Liška a dodává: „*Jak firma narůstala, skupovala další společnosti, čímž se rozšiřovalo portfolio jak nabízených výrobků, tak zákazníků až do podoby, jakou ji známe dnes.*“

TRADICE VÝROBY TU BYLA

BM ČR je na trhu od roku 2001, poté, co mateřská BM koupila firmu Exponent. Bývalý majitel Exponentu se stal současným jednatelem a výrobním ředitelem. „*Firma Exponent vyráběla průtokoměry indukční a ke spojení obou firem došlo po jednáních, která slibovala další rozvoj výroby. Začala se stavět úplně nová výrobní hala a během dvou let bylo hotovo. Výroba začala na cca 2 – 3 tisících kusech a letos vyrábíme asi 10 tis. kusů ročně. Na příští rok plánujeme dokonce 10 – 11 tisíc kusů,*“ připomíná Jiří Liška.

Know-how bývalého Exponentu nový vlastník využil beze zbytku. Veškerí zaměstnanci, kteří byli zaměstnáni v Exponentu, přešli do BM. Odbyt nebyl problém. Exponent zdědil exkluziv-

ní dodávky do zemí bývalého RVHP. O to byla situace jednodušší.

JSOU VŠUDE

Indukční průtokoměry využívají vodivosti kapaliny, která potrubím protéká. Průtok se dá měřit u kapalin, která má minimálně 5 mikrosiemens vodivosti. Průtokoměry, byť se to nezdá, jsou všude kolem nás. Našli byste je v každém kávovaru, v autech, pračkách, myčkách a ve spoustě dalších přístrojů, které denně používáme. Jsou jak v domác-

nostech, tak v průmyslu, stavebnictví a v dalších oborech. „*Vyrábíme jak malé, tak velké. Nejen zde v Brně, ale v dalších sesterských společnostech. Například ve Švýcarsku, Německu nebo Americe,*“ upozorňuje Jiří Liška. Průtokoměry brněnské Badger Meter

můžeme najít ve vodárnách, vodovodech a kanalizacích. „*Třeba konkrétně v Americe se velké průtokoměry dodávají na patice bytových domů, samotné jednotkové bytové průtokoměry už ale nevyrobíme. Jsou menší a do tohoto segmentu nemáme ambici jít,*“ říká Jiří Liška a přidává: „*Standardně dodáváme naše výrobky do ČOV.*“

BUDOUCNOSTÍ JE EXPANZE

Brněnský BM má téměř 40 zaměstnanců. S rostoucí výrobou se ale tým bude rozšiřovat. „*V tuto chvíli jsme připraveni přijmout 7 nových zaměstnanců. Máme v plánu vyrábět nový typ průtokoměru. 75 % zaměstnanců je ve výrobě, zbytek je administrativa, obchod a vedení,*“ zamýšlí se Jiří Liška a počítá dál: „*Celkově na světě máme asi 1200 – 1250 zaměstnanců. Amerika, Švýcarsko, Německo, Slovensko – tam je především výroba a obchod. V Číně, Singapuru, Dubaji, Austrálii a Mexiku máme svá obchodní zastoupení. V dalších zemích ve světě máme pak veliké množství dealerů.*“

Každý průtokoměr se vyrábí jinak. Zní to jednoduše. Uřízne se nerezová trubka, na ni se navaří příruba, v další fázi se navaří elektrody, namontují se cívký a díl se zavaří. Vmontuje se elektronika, celý kus jde pak do lakovny a pak se celý díl zkompletuje dohromady. Aby průtokoměr plnil svou funkci dobře, je jedním z nejdůležitějších bodů výroby kalibrace. Po nakalibrování se výrobek expeduje.

Ještě v roce 2010 vyráběl brněnský BM cca 5 tisíc kusů průtokoměrů, ale během čtyř let se výroba vyšplhala na 10 tisíc kusů za rok.

JAK JETO JINDE

„Konkurenční firmy jsou buď velké, mají větší výrobu a dodávají větší celky. Loni se nám podařilo dostat se s prodejem před Siemens. Přesto jdeme i do této části trhu a dodali jsme tam asi 300 průtokoměrů. Jsme teď relativně konkurenceschopní i těmto větším firmám. V ČR jsme největší výrobce, ale náš trh je trochu unikátní. V Česku je totiž asi nejvíc výrobců indukčních průtokoměrů v celé Evropě „na obyvatele“. Třeba v Německu je jeden jediný výrobce indukčních průtokoměrů na celou zemi

vyrábili první průtokoměr, který měl v průměru dva metry. Máme poptávku na další dva s vnitřním průměrem 2,40 m. Dostali jsme nedávno také neobvyklou poptávku z Ruska,“ usmívá se Jiří Liška a pokračuje: „Mají zájem o průtokoměr o průměru 8 metrů. To nejsme schopní prostě vyrobit. Mám za to, že takový průtokoměr není schopen vyrobit nikdo.“

V poslední době se různé restriktce a omezování vývozu do Ruska ale brněnskému BM netýkají. „Pro nás v Rusku omezení nejsou, protože nedáváme do zbrojařského ani ropného průmyslu. Co máme certifikováno, to jsme schopni vyvázet. Máme certifikace na indukční průtokoměry a do budoucna budeme žádat o certifikáty

PRŮTOKOMĚRY Z BRNĚNSKÉ BADGER METER SE MONTUJÍ DO VODÁREN, VODOVODŮ A KANALIZACÍ

a jen tady v Brně existuje 5 výrobců. Ale z konkurence strach nemáme. Jsme společnost s historií, vyvíjíme se, jdeme dopředu, kdežto ostatní většinou vlastní koupenu technologii, nebo vyvinuli svou vlastní, ale dál nejdou. Mají své zákazníky, nemají režii a jsou schopni srážet tržní cenu na minimum. Probit se na českém trhu je zkrátka řehole, ale nám se to daří,“ zamýšlí se Jiří Liška.

NAVYŠOVÁNÍ VÝROBKOVÉHO PORTFOLIA

Další pobočky firmy BM se na území republiky zatím neplánují. Strategické plánování samozřejmě je, ale týká se rozšíření výroby v rámci brněnské BM. „Na pozemku, který je v rámci areálu, jsme z různých důvodů mohli zastavět jen 31 % celkové plochy. Omezující vyhláška ale pozbyla platnosti a BM dostal povolení zastavět i zbylý pozemek,“ pochvaluje si Jiří Liška. Rozšíření se týká třetí haly, která svými současnými rozměry výrobě nevyhovuje. Na zelené louce se plánují dvě zbrusu nové haly. Jednou z nich by měla být velká zkušebna na velké průtokoměry, protože poptávka po větších průtokoměrech je hodně hlavně z Dubaje. „Teď jsme

na průtokoměry do výbušného prostředí, třeba do chemiček, kanalizací s výskytem metanu a podobně. Taky dokončujeme certifikaci na oválná kola a turbíny.“

Navyšování výroby se netýká pouze brněnské BM. Jde i o ostatní výroby. Začátkem roku 2015 se bude vyrábět nový produkt, který je nyní v testovací fázi. Bude to levný průtokoměr určený pouze pro vodovody a kanalizace, jak pro pitnou, tak i odpadní vodu. Bude to čidlo relativně rychle vyrobitelné a sériové.

Dalším z projektů je software pro vodařské firmy. Ten bude umožňovat zákazníkům sběr dat přes GPRS nebo wifi, takže uživatel bude vědět, kolik vody se spotřebovalo, když nebyl někdo doma, nebo může dávat informace o průměrné spotřebě vody v okolí bydliště. Takže klient může zjistit, že je třeba 5 % nad průměrnou spotřebou sousedů.

BM v Brně je manufakturou. Výroba je ruční, žádné stroje. Zatím se při tomto druhu výroby finančně nevyplatí. A zřejmě to tak i zůstane. Voda je artiklem, který bude dražší a bude jí čím dál tím méně. Proto je důležité měřit spotřebu.

OPAKOVANÉ NEDOSTATKY KONTROLNÍ ČINNOSTI ČIŽP NA ÚSEKU ODPADŮ

Při své práci na odboru výkonu státní správy MŽP v Hradci Králové jsem mohl pozorovat mimo jiné i postupně se měnící přístup příslušných prvoinstančních úřadů, především České inspekce životního prostředí, k dozorové činnosti v terénu. Nebyl jsem s touto praxí spokojen, protože podle mého přesvědčení přesvědčivě nerespektovala základní pravidla práce kontrolního subjektu.

Jako vedoucí pracovník odvolacího orgánu, který se musel mnohými případy, často zcela zbytečně, zabývat, jsem na to dlouhodobě upozorňoval, ale žádný pozitivní výsledek jsem, i pro své omezené možnosti, nezaznamenal.

Po skončení práce na tomto úřadě se setkávám při své přednáškové činnosti se stesky veřejnosti na stejné nedostatky, které jsem opakovaně zjišťoval již jako odpovědný státní úředník. Přivítal jsem proto nabídku časopisu Odpadové fórum, abych své názory na jeho stránkách tlumočil.

PRIORITNĚ ROZHODUJE PŮVODCE

Zásadním problémem České inspekce životního prostředí, dále jen Inspekce, na úseku odpadového hospodářství je ta skutečnost, že dostatečně nepochopila základní definici odpadu, jak je zakotvena v zákoně č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění, dále jen zákon nebo ZoO.

O tom, zda předmětná movitá věc je odpadem, rozhoduje prioritně její původce – ustanovení § 3 odst. 1 zákona. Pokud existuje pochybnost o tom, zda konkrétní movitá věc je či není odpadem, tak jediným arbitrem podle ZoO je příslušný krajský úřad, který o této pochybnosti

rozhodne na návrh původce/oprávněného držitele této věci nebo z úřední povinnosti – ustanovení § 3 odst. 8 ZoO.

Pokud Inspekce má při kontrole vlastní pochybnost o kategorizaci movité věci (zda je to odpad či nikoliv) a není ve svém názoru konformní s názorem původce/oprávněného držitele, je povinna požádat příslušný krajský úřad o vydání meritorního rozhodnutí v daném sporu.

Tento postup volí Inspekce jen velmi omezeně, přitom nelze připustit (a praxe to potvrzuje), že si Inspekce přisvojuje zákonem nepovolený nárok rozptylovat pochybnosti svojí úvahou, že v řešeném případě se jedná o odpad. To se promítá především do správních řízení o ukládání sankcí a má to za následek stereotypní přenášení břemene dalšího dokazování na odvolací orgán, tedy Ministerstvo životního prostředí, které tuto podivnou hru, odůvodňovanou obvykle praktickými zkušenostmi Inspekce, koncepčně toleruje.

Přitom spor s kontrolovanou osobou, která je přesvědčena ve smyslu uvedené definice o nakládání nikoliv s odpadem, není převážně ovlivněn tím, že kontrolovaný subjekt zakládá svoje přesvědčení v rozporu se zdravým rozumem. Většinou jde o movité věci dále za určitých podmínek využitelné, které lze často

dnes spojit s pojmem vedlejší produkt – ustanovení § 3 odst. 5 ZoO.

VEDEJŠÍ PRODUKTY

Tato velmi prospěšná definice se přitom v podmínkách výkladu ZoO rozhodujícími správními články České republiky realizuje doslova impotentně. Mimo jiné i pro naprosto překonané ustanovení § 14 odst. 2 ZoO (odpad v kvalitě vstupní suroviny), které je *contradictio explicita* s ustanovením § 3 odst. 5 ZoO (odpad se při garanci stanovených podmínek ZoO stává vedlejším produktem).

Zákon přitom není dále v žádném případě *lex specialis* k zákonu č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky v platném znění. Pokud je materiál, původně odpad, certifikován jako výrobek podle české (unijní) legislativy, tak výhrady o jeho kvalitě se ze strany Inspekce nemohou řešit podle ZoO.

Pokud tato kontrolní instituce rozporuje kvalitu certifikovaného výrobku či materiálu, který obsahuje složku letité považovanou za odpad, tak svoje podněty musí Inspekce uplatnit u certifikačního subjektu a příslušných kontrolních složek pro výrobky se žádostí o prověření kvality a eventuálního přijetí potřebného opatření. Není přípustné,

a jde o fatální porušení ZoO, komplikovat nemístně činnost kontrolovatelného tvrzením Inspekce, že případný nedostatek kvality výrobku zakládá důvod pro jeho okamžité zařazení jako odpadu podle ZoO.

Takový postup je nekompetentní a je třeba ho nazvat postupem vrchnostenským a především nezákonným.

O tom, zda certifikovaný výrobek není náhodou odpadem, také nemůže rozhodovat krajský úřad – takový návrh má logicky vždy zamítnout pro nepříslušnost ZoO. Pokud certifikovaný výrobek ohrožuje či přímo znečišťuje životní prostředí, potom je třeba využít jiného složkového předpisu (zákon o vodách, o ochraně přírody a krajiny, lesní zákon apod.).

EVROPSKÁ CESTA I PRO NÁS

K této problematice se sluší připomenout, že orgány Evropské komise posuzují a zvažují zavedení systému oběhového hospodářství a připravují program nulového odpadu pro Evropu v zájmu podpory udržitelného růstu.

Klíčovými otázkami jsou mimo jiné přeměna odpadů na zdroje a z toho plynoucí snižování objemu odpadů, podpora výroby ze sekundárních materiálů, které přestávají být odpadem a ukončení skládkování odpadů do inkriminovaného termínu.

To je spojeno s požadavkem úprav příslušných právních předpisů vedoucích ke snížení administrativy. Vystává oprávněná nejistota, jak bude reagovat Česká republika, jejíž vrcholný kontrolní orgán v ochraně životního prostředí – Inspekce má tak ráda zařazování maxima movitých věcí pod definici a tím i do právního režimu odpadu. Vždyť prověrka administrativních povinností s tím spojená je tak jednoduchá až stereotypní, jejich perfektní dodržení při současné dikci zákona je trochu iluzorní a odhalené formální nedostatky slouží jako vizitka dobré a pro životní prostředí prospěšné práce.

POKUTA JAKO SPECIFICKÝ VÝROBEK

Kontrolní zjištění Inspekce může vyústit

v uložení pokuty, případně nápravných opatření. Nápravná opatření technického charakteru uplatňuje Inspekce velmi sporadicky, důvody jsou zjevné a dají se dohledat.

Tím rozhodujícím je obvykle připomínání nedostatků v plnění administrativních povinností, které česká legislativa zakotvuje ve velmi hojném rozsahu a detailním provedení. Přitom jejich význam pro skutečnou ochranu životního prostředí je většinou sporný. Pokuty se staly minimálně v posledních 15 letech očekávanou vizitkou práce Inspekce, neboť jde o kvantifikovatelný výstup.

Inspekce zřejmě považuje postih za specifický a velmi žádoucí výrobek kontrolní činnosti. Návštěvy Inspekce, které nekončí sankcí, jsou jaksi podezřelé a nežádoucí. Tuto zvláště originální praxi podporuje i příjem částí pokut do Státního fondu životního prostředí. Výroční zprávy Inspekce s hrdostí vyznačují graficky nárůst postihů a jejich výše. Je to skutečně vizitka objektivní stavu a kvali-

ty životního prostředí na straně jedné a úrovně podnikatelské sféry České republiky na straně druhé? Domnívám se, že naprosto ne.

ÚŘEDNÍCI ÚŘADUJÍ, HODNĚ, ALE ŠPATNĚ

Vlastní správní činnost Inspekce vykazuje přitom některé systémové nedostatky s odkazem na zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení v platném znění (dále SR). Inspekce například naprosto ignoruje postup podle ustanovení § 143 SR – řízení na místě. Zahájit správní řízení oznámením na místě kontroly je naprostá výjimka.

Inspekce zcela pravidelně využívá, až nadužívá, příslušného ustanovení

umožňuje uložení pokuty až do extrémní výše 50 milionů Kč.

To vše je živná půda pro velmi svérázné odůvodnění výše postihu, přitom sankci např. 30 milionů Kč a sankci 24 milionů Kč nebo 35 milionů Kč rozdílově a přesvědčivě zdůvodní málokdo. Že zde existuje možnost, a to výrazná, pro úřední zvůli, ví mimo rezort životního prostředí snad každý.

Odůvodnění Inspekce typu: „*Domníváme se, mohlo by dojít, něco nelze vyloučit*“ nelze přece akceptovat a je přitom zcela běžné. Pokuty se nemožou odůvodnit předpoklady, ale pregnantně pojmenovanými a tím nezpochybnitelnými důkazy. Při konstatování více nedostatků vychází nyní Inspekce

VÝŠE POSTIHU MÁ NĚKDY SVÉRÁZNÉ ODŮVODNĚNÍ

ZoO o možnosti zahájit správní řízení o pokutě do jednoho roku ode dne prvotního zjištění rozhodné skutečnosti (od první kontroly v podstatě). A proto je první protokol dílčí, druhý protokol je ..... Prostě byrokracie zatěžující kontrolovaného (ale i Inspekci samu), datové schránky zapojeny na nejvyšší míru, kontrolní pracovníci plní opakovaným a zbytečným textem desítky stran. V konečném výsledku se toto permanentní došetřování s nemístnými odbočkami neprojevuje nijak pozitivně.

Dále se stále opakuje absence dodržení základních zásad správního řízení – ustanovení § 2 SR. Veřejná správa je služba veřejnosti, v praxi Inspekce chybí vstřícnost, rychlost a hospodárnost, téměř vůbec se nešetří práva nabytá v dobré víře. Kontrola Inspekce se leckdy týká obsahu a rozsahu, který není ZoO vůbec příznán. Neprovádějí se všechny důkazy potřebné k řádnému zjištění stavu věci – ustanovení § 52 SR. Nerespektují se často lhůty pro vydání meritorního rozhodnutí. Inspekce i při zjevném naplnění podmínek ignoruje ustanovení o autoremeduře – ustanovení § 87 SR. V mnoha případech bývá naprosto nepřekoumatelná výše sankce, sám ZoO uvádí velmi vágní fakta pro modelaci výše postihu, přitom tento předpis

z absorpční zásady, výše pokuty je však nadále nepřesvědčivě podepřena. Postihuje se nejzávažnější správní delikt, do konečné výše postihu se údajně promítají i další prokázané závady, ale v jaké míře a s jakým opodstatněním se neuvádí.

OBJEKTIVNÍ ODPOVĚDNOST, BAGATELNÍ DELIKTY

Inspekce také stále připomíná objektivní odpovědnost na úseku ochrany životního prostředí, kterou si vyložila jako odpovědnost absolutní. Přitom při ukládání sankcí musí být obecně dodrženy následující podmínky: Činnost nebo nečinnost povinného subjektu, která prokazatelně vede k porušení povinnosti stanovené obecně závaznou normou a přitom nesmí dojít k přerušení příčinné souvislosti mezi jednáním (nečinností či závadnou činností) a tím způsobeným nepřípustným stavem. Zásah třetí osoby, událost vis maior tak odůvodní nemožnost uložit sankci zdánlivě odpovědnému subjektu.

Inspekce také neumí pracovat s pojmem bagatelní správní delikt, kdy naplnění formálních znaků správního deliktu nemusí vždy naplnit materiální znaky činnosti kontrolovaného s navazující možností uplatnit sankci.

Tvrzení, že jakékoliv zjištění odporující ustanovení obecně závazného předpisu vede ke kategorické povinnosti uplatnit postih, nemůže obstát.

Lpění na liteře zákona podle zásady *lex dura, sed lex* odporuje principům veřejné správy jako služby. Jde o sterilní, nepřipustně zjednodušující a pohodlný postup Inspekce, ve kterém se ztrácí objektivní a komplexní posouzení činnosti kontrolovaného. Výsledek kontroly musí být předvídatelný a porovnatelný v rámci obdobných zjištění, ovšem nejde o šablonu a tabulku pokut, ale individuální posouzení příčin zjištěného stavu a dopadů výsledku kontrolního zjištění Inspekce.

ZÁVĚR

Příspěvek nechce být konfrontační a nepřátelský vůči Inspekci. Kontrola oblasti ochrany životního prostředí je velmi potřebná, včetně přiměřeného postihu těch, kteří tuto oblast skutečně poškozují. Co mne mrzí a irituje, je to, že převažuje prokazování nedostatků charakteru administrativního přešlapu. Inspekce v očích odborné veřejnosti stále více připomíná dynamo skupiny nedobrovolných právníků rozebírajících a pitvajících právní normy a jejich výklady a nikoliv odborně vyspělou organizaci řešící markantní problémy a prohřešky dopadající bezprostředně na kvalitu životního prostředí.

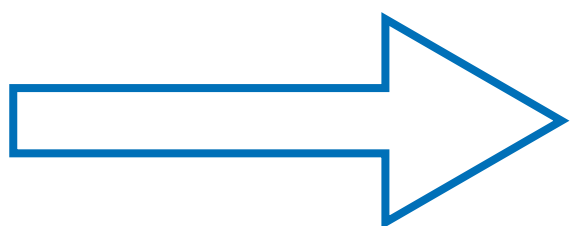
Pokud tuto filozofii nezměníme, tak se určitě dostaneme na špici Evropy v počtu sankcí na obyvatele. Zda tím prokazujeme skutečný a reálný obraz stavu životního prostředí v srdci našeho kontinentu je sázka do loterie.

Vlaštovkou naděje je pro mne zveřejněná inaugurační představa nového ředitele Inspekce. Jeho pojetí úlohy a funkce této kontrolní instituce je sympatické a nadějně. Jako skeptik doufám, že vše neskončí pouze u představy.

AUTOR

JUDr. Ing. Emil Rudolf
bývalý dlouholetý ředitel
Odboru výkonu státní
správy MŽP v Hradci Králové
emil.rudolf@seznam.cz

REAKCE NA ČLÁNEK

OPAKOVANÉ NEDOSTATKY KONTROLNÍ ČINNOSTI ČIŽP NA ÚSEKU ODPADŮ

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) je nejen v časopise Odpadové fórum, ale i na různých odborných seminářích, často terčem jednostranné kritiky. Zda je taková veřejná kritika oprávněná či nikoli a její skutečné důvody, však často zůstane pouze mezi inspekci a kritikem. Nedomníváme se však, že prostor v tomto časopisu by měl primárně sloužit k obhajobě postupu ČIŽP při řešení konkrétních kauz (kontrol je ročně více než 3 000, správních řízení stovky), které navíc v době vydání příspěvků ze strany oponenta nejsou dokončeny pravomocným rozhodnutím. ČIŽP zastává názor, že od toho jsou správní řízení a případné opravné prostředky, ve věcech vnímání obecných principů pak jednání. Tato reakce chce pouze poukázat na skutečnost, že „věci“ nejsou vždy tak úplně černobílé, jak by se na první pohled mohlo jevit.

S KRITIKOU SE POČÍTÁ

Pro ČIŽP obecně není kritika nic neobvyklého a lze ji vzhledem k možným negativním následkům (finančním, PR) pro podnikatele považovat za formu jistého obranného mechanismu před byrokracií či případnou svévolí státu. Každá státní inspekce nebo její složka, která se snaží řešit porušování platných

pravidel, s touto situací musí počítat. Ovšem až na základě výsledků řízení je možné vyhodnotit, zda v konkrétním případě byl postup ČIŽP v souladu s platnými předpisy a správním řádem a mimo jiné na základě závěrů odvolacích orgánů a soudů postupovat. ČIŽP totiž v řízení hájí a vynucuje principy nastavené legislativci s přihlédnutím

na stávající aplikační praxi, metodické vedení (ze strany MŽP, vč. odvolacích orgánů a výkladů Evropské komise) a platnou judikaturu.

Ačkoli s pozitivní kritikou úřad jako ČIŽP a priori počítat příliš nemůže, doufejme, že v Česku trend posledních let, ukazovat zejména věci negativní, paušalizovat a hledat chyby v druhých,

neučiní ze státních zaměstnanců zaryté pesimisty, kteří již z předčasné obavy z kritiky přestanou svoji službu veřejnosti vykonávat řádně a zodpovědně. U úřadů se toto bohužel často stupňuje, ačkoli si neuvědomujeme, jak příliš to stát jako celek oslabuje. Naopak pesimismus bohužel vyhovuje nejruznějším lobbystickým skupinám.

Jsmo ovšem rádi, že nám dal časopis Odpadové fórum prostor pro reakci na příspěvek JUDr. Ing. Emila Rudolfa, bývalého ředitele jednoho z pracovišť MŽP, odboru výkonu státní správy.

ZAŘAZENÍ ODPADU – JE TO JEDNODUCHÉ

Podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) Inspekce kontroluje, jak jsou právníky osobami, fyzickými osobami oprávněnými k podnikání a obcemi dodržována ustanovení právních předpisů v oblasti odpadového hospodářství. Z tohoto vyplývá, že Inspekce posuzuje, zda kontrolovaný subjekt dodržuje či porušuje zákon, mj. zda movitou věc zařadil či nezařadil jako odpad v souladu s ust. § 3 ZoO.

Je tak i zřejmé, že zákon předpokládá, že Inspekce může při kontrole posoudit, zda je odpad zařazen pod správné katalogové číslo podle katalogu odpadů. Co se týče pravomocí krajského úřadu (KrÚ), ten podle změny zákona o odpadech rozhoduje v pochybnostech o tom, zda movitá věc je či není odpadem, pouze na základě žádosti vlastníka věci nebo z moci úřední (ni-

V takovém případě Inspekce považuje rozhodnutí KrÚ za předběžnou otázku podle SR. Je však otázkou, zda je vhodné do budoucna tuto kompetenci KrÚ ponechat, jelikož se často jedná pouze o prostor, který umožňuje zdržování celého procesu, jak ukazuje praxe.

SAMOTNÁ CERTIFIKACE „NEODPADU“ VŽDY NESTAČÍ

Pokud movitá věc, kterou vyřadil původce z režimu nakládání s odpady podle § 3 odst. 5 (popř. odst. 6), nesplňuje veškerá kritéria, pak ji nelze automaticky vyjmout z režimu nakládání s odpady pouze na základě certifikátu. Rozhodně nelze přijmout fakt, že by arbitrem pro vyčlenění věci z režimu „odpadu“ měla být pouze certifikační autorita, to zákon rozhodně nepředpokládá. Je potřeba si uvědomit, že certifikáty často environmentální rizika pro konkrétní použití vůbec neřeší (nebo řeší zcela nedostatečně) a certifikační orgán se jimi zabývat nebude.

Praxe je v některých případech bohužel taková, že některé osoby se snaží v rozporu se zákonem vyčlenit movité věci z režimu nakládání s odpady pouze na základě certifikátů, a to i při vědomí skutečnosti, že tyto věci nesplňují základní environmentální parametry (např. výluhové třídy, obsahy škodlivin pro použití na povrchu terénu, ekotoxicita).

Rovněž podmínka využití věcí a trhu není často splněna (například věci „výrobky“ pak jsou poté dlouhodobě účelově deponovány bez využití). Rozhod-

pro životní prostředí pro konkrétní použití nebo kdy např. rovněž není účelově obcházena poplatková povinnost pro skládkování, rozhodně jejich původci a držitelé certifikátů mohou zůstat bez obav z postihu.

K tomuto tématu lze dále uvést, že např. Rakousko v současné době notifikuje Evropské komisi vnitrostátní předpis, na základě kterého budou stanovena environmentální kritéria pro stavební a demoliční odpady, výrobu a produkty z recyklovaného materiálu, které přestávají být odpadem. Je to ze zcela logického důvodu – EK požaduje vysokou míru recyklace těchto odpadů. Proto na takto recyklované materiály, u kterých s ohledem na ochranu životního prostředí a zdraví nejsou očekávána žádná negativní rizika, má být pohlíženo po splnění kritérií nového národního předpisu jako na materiály, které již nejsou odpadem.

Inspekci není známo, že by ČR takový předpis EK např. v oblasti stavebních/demoličních odpadů notifikovala, přičemž výstupy z recyklačních linek jsou u nás běžně certifikovány jako volně obchodovatelné „neodpady“. Zákon alespoň ponechal na takové „neodpady“ možnost aplikace vyhlášky č. 294/2005 Sb. Je pak zřejmé, že zde není asi vše v souladu s kritérii v rámci EU a v ČR chybí společný přístup k praxi vyvážení odpadů do neodpadového režimu, když např. druhotné suroviny jako železný šrot, které nepředstavují žádný environmentální problém, lze z neodpadového režimu

ARBITREM PRO VYČLENĚNÍ VĚCI Z REŽIMU „ODPADU“ NEMŮŽE BÝT POUZE CERTIFIKAČNÍ AUTORITA

koliv na základě žádosti Inspekce). I z toho vyplývá, že Inspekce může jednoznačně (obdobně jako má tuto povinnost původce) považovat movitou věc za odpad v případě, když splňuje zákonné požadavky § 3 ZoO. V takovém případě není povinná žádat o rozhodnutí KrÚ nebo mu např. podat podnět. Naopak, vlastník věci, pokud se cítí postupem správního orgánu poškozen, postupuje podle zákonem stanoveného postupu žádostí na krajský úřad.

ně se tak nejedná o přístup, na který by měla být uplatněna zásada předcházení vzniku odpadů a není to výmyslem Inspekce, jak píše autor.

K takovým situacím se mj. vyjádřil ve svých judikátech několikrát i Evropský soudní dvůr. Je tak potřeba vnímat, zda v některých případech nedochází v ČR k nesprávné aplikaci práva EU (a to i na úrovni povolení KrÚ), což je mj. jedním z úkolů, které má ČIŽP od MŽP. U věcí, které nepředstavují riziko

vyjmout pouze na základě speciálního evropského nařízení. Není tohle spíše trochu paradoxní?

U aplikace § 3 odst. 6 a ust. § 14 odst. 2 lze rozhodně s pisatelem do jisté míry souhlasit, nicméně je potřeba si uvědomit, že problematika vedlejších produktů se týká pouze původců odpadů. Dodavatelem do zařízení podle § 14 odst. 2 však jsou obvykle oprávněné osoby, které nemají v takovém případě zcela potřebu vyvážet odpad z re-

žimu nakládání s odpady a z odpadu se pak stává “neodpad“ až po využití v konkrétním koncovém zařízení (např. přeměnou sběrového papíru na výrobek apod.). Jistý problém může objektivně představovat komodita “zeminy“,

bagatelní skutky. Skutečně oněch administrativních povinností je v zákoně celá řada a vyžadují určité znalosti. Je to logické, jelikož zákon o odpadech určuje pravidla při nakládání s odpady při dodržování ochrany životní-

ré ji zajímá. Pak to ve statistice vypadá, že se Inspekce zabývá administrativními záležitostmi, nicméně skutečnost je zcela jiná.

Pokud se opravdu jedná o bagatelní zjištění, pak i Inspekce umí a je tole-

KVALITA PRÁVNÍ ÚPRAVY ZAVDÁVÁ PŘÍČINU RŮZNÝCH VÝKLADŮ ZÁKONA A ZTRÁCÍ SE TAK JEJÍ SMYSL A ÚČEL

jelikož zde došlo k několika změnám zákona v návaznosti na právo EU v posledních letech, vč. následného přístupu kontrolního orgánu.

OBVYKLÁ KLIŠÉ

Když odhlédneme od faktu, že samotný autor si do jisté míry protirečí, když na jednu stranu kritizuje důslednost a rozsah dokumentovaného skutečného stavu, který zatěžuje kontrolovaný subjekt, a na druhé straně vytýká nedostatečné zdůvodnění výše pokut a provádění důkazů, pak v další části textu zaznívají již pouze obecná tvrzení, která ve čtenáři mají vyvolávat pocit celkové neprofesionality práce ČÍŽP.

Je podsouváno např. nedodržování pořádkových lhůt, nevyužívání zahájení řízení na místě, neprovádění řádného dokazování, sankcionování za bagatelní činy apod., navíc bez konkrétních podložení. Na taková generalizovaná osobní tvrzení tak lze pouze omezeně reagovat, navíc vždy je potřeba znát konkrétní okolnosti jednotlivých případů.

Jistě ani naše práce není vždy bez chyb a vytýkaná vlastní pochybení skutečně řešíme. Autor by se měl také ptát, zda je skutečně příčina onoho podsouvaného pitvání právní úpravy pouze vinou inspektorů nebo zda k tomu nejsou dotlačeni kvalitou právní úpravy, která zavdává příčinu různých výkladů zákona a ztrácí se tak smysl a účel zákonné úpravy.

Preciznější odůvodnění právě vzhledem k právní kvalifikaci je pak inspekci vytýkáno MŽP OVSS, které svůj požadavek zase opírají o negativní zkušenosti ze soudních řízení.

Dalším obvyklým klíšé je obvinění ze zaměření kontrol čistě na administrativní povinnosti a trestání za zejména

ho prostředí, ochrany lidského zdraví a trvale udržitelného rozvoje.

Tato pravidla jsou tak mj. i souborem administrativních povinností, které z většiny mají své opodstatnění v návaznosti na smysl a účel zákona a navíc jsou vyžadována legislativou EU. Některá nadbytečná pravidla se již podařilo odstranit v rámci tzv. ekoauditů a některá další snad také budou zejména pro malé podnikatele upravena a zjednodušena.

Pokud však mají být kontrolovány zákonné povinnosti, pak mezi ně vždy ve stanoveném rozsahu budou obsaženy i kontroly těchto povinností, je tak jen otázkou, v jaké míře je zákonodárce nastaví. Je tak zřejmé, že Inspekce bude taktó bohužel konfrontována s výkonem své činnosti do té doby, dokud bude stát po podnikatelské sféře vyžadovat zpětnou vazbu a dokonce dokladování, že jejich činnost je v souladu s právními předpisy chránícími naše společné životní prostředí.

Rozhodně lze však souhlasit s tím, že nemá být prioritou ČÍŽP postihovat pouze či zejména administrativní delikty, pakliže ovšem z těchto administrativních povinností nevyplývá ohrožení životního prostředí. Je ovšem si třeba uvědomit, že i administrativní povinnost má i v ochraně životního prostředí svůj účel. Lze uvést příklad – oprávněná osoba nepodala hlášení o nakládání s odpady, přitom ani žádný jiný subjekt nehlásí příjem odpadů od této osoby. Je zde důvodné podezření pro nelegální nakládání s odpady, které vzhledem k okolnostem a pro nedostatek důkazů nelze prokázat. Proto musí Inspekce zahájit řízení za porušení administrativní povinnosti, nikoliv za skutečné “meritum věci“, kte-

rantní vůči kontrolovaným osobám – vždy však záleží na okolnostech a zkušenostech a také na vzájemném přístupu obou stran. Ale asi i sám autor článku musí tušit, že posouzení míry bagatelnosti deliktu je v některých konkrétních případech toliko subjektivní a bohužel i zneužitelné proti ČÍŽP (reakce veřejnosti, médií, podsouvání korupčního jednání apod.), že její nestrannost je v současné době zaručena pouze postupem podle dikce ZoO a možností použití prostředků ve SR (odvolání apod.).

Pokud autorovi článku vadí, že je nedostatečně využíván institut § 143, je to z toho důvodu, že zahájit SR na místě lze pouze v omezené míře a je pouze teoretickou možností opravdu v jednoznačných a především jednoduchých případech. Avšak vzhledem k tomu, že kontrola, při které musí zároveň proběhnout dokazování správného deliktu, může být ve většině případů ukončena až doložením a prošetřením veškerých dokumentů, které si musí obvykle ČÍŽP vyžádat dodatečně a vzhledem k časové potřebě takového šetření, není obvykle možné v den prvního kontrolního úkonu takové řízení zahájit. Koneckonců to je obvyklá praxe všech kontrolních orgánů vycházející z praktických poznatků. ■

AUTOR

Ing. Lukáš Kůs
Vedoucí odboru
odpadového hospodářství
Ředitelství ČÍŽP
kus_lukas@cizp.cz

NEJDE (JEN) O STATISTIKU – NEZMEŠKEJME IDEÁLNÍ PŘÍLEŽITOST

Sledoval jsem diskuzi o statistice odpadů, která byla zveřejňována v Odpadovém fóru v posledních číslech. Bylo to asi, nejen pro mne, místy velmi smutné čtení. Takto nešťastně vedená diskuze (či spíše pokřikování) škodí dobré pověsti všech odpadářů a hlavně neřeší podstatu věci samé.

Redakci požadovaný rozsah článku a termín zpracování mi nedovoluje zabývat se těmito otázkami podrobněji, Proto jsem se pokusil alespoň naznačit můj pohled na základní stavební kameny klopotné cesty, po které již delší dobu kráčí (nebo spíše klopýtá) ČR na úseku materiálového hospodářství, zahrnujícího i odpadového hospodářství. Jsem přesvědčen, že zdaleka nejde jen o statistiku. Jde především o stav a vývoj **udržitelného materiálového hospodářství** (dále jen **SMM**), vyznačujícího se prosazováním produktivity využívání zdrojů (tj. dematerializací ekonomiky) a jeho detoxikací. Odpadové hospodářství je jeho neoddelitelnou součástí. Intenzita těchto procesů významně ovlivňuje výsledky chodu materiálového základu ekonomiky všech států, tedy i ČR. Souběžně s tím jde o politické pochopení a vnímání podstaty problémů spojených s péčí a plněním úlohy státu na úseku SMM.

Rámec pro statistiku odpadů je podle mne vymezen aktuálně především následujícími předpisy a dokumenty

- **Doporučení Rady OECD k produktivitě zdrojů nejprve v roce 2004 a následně v roce 2008.** Tato doporučení byla adresována všem členským zemím, tedy včetně ČR. Tato doporučení obsahovala i úkoly na úseku informačního zabezpečení výkonu státní správy v oblasti materiálového hospodářství. Doporučení OECD byla, podle mého mínění, od samého počátku implementována v ČR s deformovaným politickým pohledem a omezováním dobrého vládnutí (good governance) pouze formálně. Příznakem

toho bylo i upřednostňování skupinových zájmů a potlačování řádné funkce státu a náležité péče o tuto oblast.

- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002 o statistice odpadů, které je postupně aktualizováno dalšími předpisy,**
- **Evropský statistický program na období 2013 až 2017,** jehož řešení je finančně podporováno z prostředků EU. Statistika odpadů je vnímána jako základní podklad pro sestavování účtů odpadů a jejich využívání v procesu implementace SMM.
- **Statistical requirements compendium** (EU 2014), jehož struktura již plně koresponduje s Evropským statistickým programem na období 2013 až 2017. Mezi prioritní oblasti byl do kompendia také zařazen **Modul 08.2.32 – Statistika odpadů a nebezpečných látek**, který je metodicky navázán i na REACH,
- **Systém of Environmental-Economic Accounting 2012 – Central Framework United Nations, New York, 2014 (SEEA-CF)** Dokument byla přijat jako mezinárodní statistický standard pro environmentálně-ekonomické účetnictví na 43. zasedání statistické komise OSN.

Statistika odpadů je vymezena i řadou další předpisů a pomůcek (odhadem 15 až 20), které jsou běžně dostupné.

Jsem přesvědčen, že závaznými předpisy EU i odpovídajícími relevantními mezinárodními metodickými pomůckami pro statistiku odpadů se **ČSÚ** kvalifikovaně řídí. Jeho činnost je dále opřena především o zákon o státní statistické službě. Zajišťuje nezbytnou **nezávislost a správnost procesu**. ČSÚ také zabezpečuje rutinní zpracování účtů materiálových toků (vybrané indikátory). Nevidím důvod tuto činnost (včasnost, správnost, nezávislost apod.) jakkoliv zpochybňovat a kýmkoliv napadat. Od činnosti ČSÚ lze také ve výhledu očekávat zajištění kvalifikovaných a nezávislých vazeb statistiky odpadů (zejména pak v souhrnném pojetí oběhového hospodářství) na model produkčních procesů apod., které vyplynou z aplikace SEEA –CF.

Přiběžné práce OECD, EU i dalších organizací ukazují, že aplikace a implementace oběhového hospodářství přinese do národní úrovně nové zvýšené nároky na úplnost a koherenci statistik v plném profilu životního cyklu v pojetí základní hierarchie ve struktuře účtů a jejich analýz. Očekávám, že zpra-

cování některých satelitních účtů bude přinášet až do jejich výhledového důsledného dořešení a rutinního zpracování nemalé obtíže, které však ČSÚ jistě zvládne.

Činnost **Ministerstva životního prostředí** je na tomto úseku opřena dlouhodobě především pouze o národní právní úpravu, která se řídí zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech ve znění pozdějších předpisů. Metodická úprava procesu vedení evidence, zjišťování a validace dat v působnosti ústředního orgánu státní správy na úseku odpadového hospodářství (MŽP), které jsou zajišťovány pro specifické rezortní potřeby, převážně **neodpovídá předpisům ani metodickým pomůckám EU pro statistiku odpadů** a nezajišťuje potřebnou kompatibilitu dat k účelům zpracování statistiky odpadů, které leží v působnosti ČSÚ. Toto využití výsledků je dosud velmi obtížné a v některých částech zcela nepoužitelné. Jsem přesvědčen, že i důsledná aplikace SEEA v působnosti MŽP by přinesla příslušnou kompatibilitu dat a přinesla tak odstranění sporů, které jsou dlouhodobě dosud vedeny mezi MŽP a ČSÚ.

Metodicky i právně je dosud tato činnost **deformována především vyhláškou č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady** i dalšími podzákonnými předpisy, které nedovolují širší věrohodné využití nejen pro řádné vnitrostátní analytické práce, ale i ani pro reportingové povinnosti vůči EU. Setrvávání MŽP na **vědomém přehlížení (či lépe odmítání) obecně závazných evropských předpisů** i dalších nadnárodních dokumentů OECD a UN nebyly dosud v ČR jednoznačně analyzovány a zveřejněny.

Vycházejí zřejmě především z dřívějšího politického zadání opřeno o deformovaný vztah státu a trhu, z vlivu různých lobistických skupin, případně i z jiných důvodů. Bez ohledu na příčiny se však ukazuje, že je nutno tento stav co nejdříve změnit v zájmu vytváření řádného obrazu o stavu a změnách odpadového hospodářství v ČR v mezinárodně srovnatelných podmínkách. To by také umožnilo i bezproblémové sdílení datové základny. Rád bych věřil (možná naivně), že je to vše pouze doznívající zbytek aktivity politických náměstků.

Nezbytnost monitoringu a informačního zajištění odpadového hospodářství pro potřeby ústředního orgánu státní správy i dalších dotčených účastníků v ČR (správních orgánů i podnikové sféry i dalších subjektů) byla formulována již v Programu odpadového hospodářství v roce 1995 a následně i při formulaci a průběžném vyhodnocování následujícího Plánu odpadového hospodářství.

Tato potřeba byla v minulosti zřetelně prokázána a její nezbytnost nelze zpochybňovat. Nově přijatý POH ČR formuluje však závažné úkoly na tomto úseku dosud velmi vágně. Lze věřit, že se podaří včas podchytit tuto problematiku při přípravě nového zákona, která je v době zpracování článku (údajně) ve velmi pokročilém stavu.

Průběžné vedení evidence a ohlašování odpadů a zařízení v působnosti MŽP není statistika odpadů!

Z řady důvodů nepovažuji za akceptovatelné, aby se dosavadní metodický přístup MŽP stal základem pro plnění všech vnějších i vnitřních potřeb statistiky, ale ani i pro nový zákon o odpadech a pro POH ČR.

Jednoznačnou příležitostí pro změnu metodického přístupu dává v současné době také návrh směrnice Evropského par-

lamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2008/98/ES o odpadech a některé další směrnice, které mimo jiné uvádí (čl.19) „...Při posuzování dodržování právních předpisů o odpadech mají pro komisi zásadní význam statistické údaje oznámené členskými státy... ....Kvalitu a spolehlivost statistik by mělo zlepšit zavedení jednotného kontaktního místa pro předávání veškerých údajů o odpadech, zrušení zastaralých požadavků na předkládání zpráv a porovnání vnitrostátních metodik vykazování společně s ověřením kvality údajů třetí stranou.“. Probíhalo řádné připomínkování tohoto návrhu směrnice. Je to obrovská příležitost ČR pro narovnání žádoucího prostředí v ČR, kterou je potřebné důsledně zvládnout.

Jsem přesvědčen, že ve spolupráci všech nejvíce dotčených ústředních orgánů (ČSÚ, MPO, MŽP), by bylo rozumné posoudit, zpřesnit a přijmout soubor potřebných aktivit zaměřených zejména na:

- a) přípravu a zpracování **mezirezortně koordinovaného projektu víceletého programu statistiky a reportingu** v působnosti ČSÚ v souladu s mezinárodními požadavky, formulované především v **SEEA 2012 – Central Framework**, včetně navrhovaných a připravovaných změn. Tuto aktivitu jednoznačně zahrnout i do závazné části POH ČR, jako základní rámec pro implementaci evidence, vykazování a reportingu,
- b) **dopracování zákona o odpadech** i návazných prováděcích předpisů (včetně informačního, reportingového a analytického zabezpečení) tak, aby plně a uceleně odrážely zvýšené požadavky EU (OECD i OSN) na informační zajištění a na právní oporu prosazení oběhového hospodářství,
- c) jednoznačné **stanovení ústředního správního orgánu** s vymezenou působností a odpovědností na celém úseku udržitelného materiálového hospodářství, jehož základ je postupně již odvíjen od přijatých zásad oběhového hospodářství (které je zatím právně nedefinovaným pracovním synonymem pro recyklační společnosti, či materiálového hospodářství),
- d) vytvoření **ostatních nezbytných podmínek** pro zajištění změn plynoucích z technického a společenského pokroku na tomto úseku.

Domnívám se, že prosazení těchto aktivit do výkonu veřejné správy bude ku prospěchu žádoucí orientace ČR na zvyšování konkurenceschopnosti, surovinové bezpečnosti a hospodářských výsledků i ke spokojenosti všech, kteří mají zájem na pozitivních změnách. Bude také základem pro snadnější sdílení základního souboru dat. Jistě se objeví i nespokojené fyzické a právnické osoby, zejména z těch skupin, kterým dosavadní stav z nejrůznějších důvodů vyhovuje. Závěrem se velice omlouvám všem aktivním profesionálům za mnohé nepřesnosti a pojmoslovné chyby, kterých jsem se v tomto článku jistě dopustil. ■

AUTOR

Ing. Bohumil Beneš
bbenes@iol.cz

K RŮZNÝM DATŮM O ODPADECH V ČR

V článku Odpadového fóra 1/2015 „Různá data o odpadech v ČR“ z pera Ministerstva životního prostředí (MŽP) je uvedena celá řada nepravdivých informací. Krátce alespoň k některým.

Každá instituce reportuje to, k čemu má legislativní povinnost. MŽP hlásí do EU data o odpadech podle speciálních směrnic, které se vztahují pouze na obaly a zpětně odebrané výrobky. Řada reportů jsou slovní nepovinné dotazníky, nikoli datové sady. Jedná se pouze o malý úsek specifických komodit, např. autovraky, baterie, elektroodpad, který bude národní i evropskou legislativou upraven nikoli v zákoně o odpadech, ale v zákoně o zpětně odebraných výrobcích. Data o produkci a nakládání s odpady vykazované v maticích podle druhu odpadu a odvětví ekonomické činnosti posílá do EU pouze ČSÚ. Nejedná se tedy o duplicitu vykazování dat do EU. Reporty MŽP do EU nejsou širší než ČSÚ, jsou jiné. Problém v EU nastal až

v loňském roce, kdy MŽP použilo pro Plán odpadového hospodářství a Operační program životní prostředí vlastní data o produkci a nakládání s odpady, která se liší od dat pravidelného reportingu do EU.

KDE SE STALA CHYBA?

V začátku všeho je principiálně chybný postup MŽP, které si vybudovalo vlastní, po stránce personální a technické, duplicitní systém na kontrolu plnění vlastních povinností (Operační program ŽP a Plán odpadového hospodářství), místo toho, aby si zajistilo sběr všech potřebných dat přes státní instituci, která je k tomu plně kompetentní, tj. přes ČSÚ. Systém MŽP je zbytečně administrativně náročný, v roce 2013 přijal 77 tisíc hlášení (časopis Odpady 5/2014 str. 9).

Nejedná se tedy o 31 tis. ohlašovatelů, jak bylo prezentováno MŽP v Odpadovém fóru 1/2015, ale o 77 tis. ohlašovatelů. ČSÚ naproti tomu díky využití statistických metod poskytuje kvalitní data ze zjišťování od 10 tisíc respondentů. Podrobně byla metodika popsána např. v Odpadovém fóru 12/2014, je uvedena v publikaci Produkce, využití a odstranění odpadů na webu ČSÚ a je k dispozici na stránkách Eurostatu – Quality report.

NA STATISTICKÁ ČÍSLA JETU ČSÚ

Sběr informací o produkci a nakládání s odpady se týká prakticky všech ekonomických subjektů i všech obyvatel na území ČR a je to poměrně komplikovaná záležitost, při které je ČSÚ vázán dodržováním zásad, jako je profesionální nezávislost, nestrannost, objektivita, spolehlivost, statistická důvěrnost a efektivita nákladů.

ČSÚ prověřil systém MŽP a vyhodnotil jej jako nepoužitelný pro statistické účely, zejména z pohledu výše uvedených zásad. Podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě § 4 odst. 1 ČSÚ zabezpečuje získávání a zpracování údajů pro statistické účely a poskytuje statistické informace státním orgánům, orgánům územní samosprávy, veřejnosti a do zahraničí. ■

OMLUVA

V prosincovém čísle Odpadového fóra byl uveřejněn článek *Trnková Eva, Hovorková Michaela: Produkce odpadů v roce 2013 a nakládání s nimi podle ISOH*. Uveřejněný text byl mírně redakčně zkrácen a rovněž byl redukován původní počet tabulek a grafů. Toto se stalo bez konzultace s autorkami, za což se redakce autorkám omlouvá. Navíc u grafů 3 a 5 je chybou při sazbě nekompletní legenda (chybí „Ostatní skupiny odpadů“). Celý příspěvek v původním autorském, redakčně nijak neupraveném znění je uveřejněn na portálu Tretiruka.cz.

redakce ODPADOVÉHO FÓRA

AUTOR

Ing. Miloslava Veselá
Český statistický úřad
miloslava.vesela@czso.cz

MULTIPRESS

Firma Pöttinger stroje, s.r.o., je popřední světový výrobce mobilních a stacionárních lisovacích zařízení s výrobním závodem v Bánovciach nad Bebravou.

Moderní technologie Vám zaručují efektivní nakládání při zhutňování a separování odpadů, jako je papír, kartón, plast, fólie, komunální odpad, dřevěné palety.

Zhutňováním (stláčením) vzpomínaných materiálů radikálně klesají vaše přepravní náklady a tím šetříte nemalé finanční prostředky vynaložené na přepravu.

Jednoduchá manipulace, bezpečnost, dizajn, kvalita a servis jsou další výhody, které vám dokážeme u využívání těchto strojů zaručit.

Sú vhodné pro průmyslové a výrobní firmy, logistické centra, sběrné dvory, supermarkety a jiné organizace, které mají nadměrné množství odpadu.

Objem lisovacích kontejnerů a zařízení se pohybuje od 10 do 32m³.

Možnost pronájmu lisovacích zařízení za výhodných podmínek.

Šetřete vaše peníze a ekologii kolem vás s firmou Pöttinger stroje, s.r.o.

Pöttinger stroje s.r.o.

Partizánska 73, 957 01 Bánovce n/B

Mobil: 0902 923 020

Mail: vojtech.kakos@oneworldfinance.sk

www.pottinger-oneworld.at

bluetech®

TOVÁRNA NA DOPRAVNÍKY

www.bluetech.cz

bluetech je největším výrobcem pásových dopravníků a technologií pásového
transportu takřka jakéhokoliv sypkého či kusového
materiálu s výkonem až 1000 t/hod. S možností
výroby a

Výhody:

- velký objem zakládek a využití velké plochy kompostárny,
- BRO byl navážen přímo na plochu, nebylo třeba mít přijímací prostor,
- menší náklady na provoz strojů (traktor, Bobcat)
- malý počet překopávek zakládek,
- lichoběžníkový tvar zakládky je výhodný pro zavlažování,
- pouze občasný provoz kompostárny v počátečním stadiu (překopávání, prosévání).

EKONOMIKA KOMPOSTOVÁNÍ V PÁSOVÝCH ZAKLÁDKÁCH

Průmyslové kompostování v pásových zakládkách potřebuje nejen dostatečný prostor pro vytvoření samotných zakládek, ale i vhodnou technologii a strojní vybavení. Podle vybrané technologie se odvíjí i její ekonomika.

Podle vybrané technologie kompostování se odvíjí nutnost pořízení určitých strojů (míchací vůz, drtič, překopávač kompostu atd.). Tyto stroje jsou většinou jednocelové, takže mají nevýhodu, že je nelze využít jinak, než při kompostovacích procesech.

V průmyslové kompostárně společnosti byly od roku 1998 použity tři technologie kompostování, ve kterých kompostování trvalo od 4 měsíců do 14 dnů (kompost již je stabilizován a další týdně dozrává na ploše, takže je uvolněn prostor pro vytvoření nové zakládky). Na prodejní cenu kompostu změna technologie neměla vliv

TECHNOLOGIE KOMPOSTOVÁNÍ

Kompostárna využívala a využívá pro kompostování v pásových zakládkách tyto tři technologie:

- pásové zakládky překopávané kolovým rypadlem DH112 (technologie T1),
- pásové zakládky překopávané bub-

novým překopávačem kompostu CMC-ST 300 (technologie T2),

- pásové zakládky, které prošly homogenizací v míchacím voze a překopávané překopávačem kompostu CMC-ST 300 (technologie T3).

Technologie T1

Rozměry zakládek byly 6 × 23 m, výška zakládky se pohybovala od 2 m do 2,5 m. Celková plocha kompostárny byla 828 m². Mohlo být vytvořeno až šest pásových zakládek o celkovém objemu cca 1518 m³. BRO byl navážen přímo do zakládek dodavateli a poté míchán s dřevěnou štěpkou traktorem Zetor 7341 nebo kolovým nakladačem Bobcat.

Zakládky měly lichoběžníkový tvar a do této figury byly upravovány opět traktorem nebo kolovým nakladačem. Kompostovací procesy probíhaly 4 až 6 měsíců (podle ročního období). Zakládky byly během této doby 4 – 6× překopány. Překopávání provádělo kolové rypadlo DH112, které překopalo během jednoho dne 1 – 1,5 zakládky.

Nevýhody:

- nedostatečná homogenizace materiálu (BRO + dřevěná štěpka), rozdílné teploty a vlhkost,
- dlouhá doba procesu,
- při překopávání vznikal nadměrný zápach, který obtěžoval okolí a byl cítit až do vzdálenosti stovek metrů (kompostárna je umístěna na kraji obytné zóny); pokud muselo být překopáváno více zakládek, nadměrný zápach trval i několik dní.

Technologie T2

Kompostovací plocha byla v roce 2011 rozšířena, takže celková plocha je 1035 m². Zakládky mají trojúhelníkový tvar, jsou navázeny traktorem Zetor 7341 nebo nakladačem Bobcat a mají rozměry 23×3×1,5 m. Je možno vytvořit až deset zakládek o celkovém objemu cca 690 m³. Zakládky mají většinou objem cca 55 m³ a jsou překopávány bubnovým překopávačem CMC-ST 300 v podstatě každý pracovní den. Kompostovací procesy probíhaly od 20 dnů do 30 dnů.

Výhody:

- kratší doba kompostování,
- lépe, ale ne úplně dokonale, zhomogenizovaná zakládka (menší zakládka),
- možnost každodenního překopávání (i víckrát denně).

Nevýhody:

- vyšší náklady na překopávání (traktor, nakladač), např. po každém překopávání je třeba zakládku upravit (překopávač zakládku po každém překopání posune cca 2 m zpět, spojování zakládek atd.),
- vyšší náklady na mzdy (řidiči, odborný dohled atd.),
- menší objem zakládek (při vyšších návozech se BRO hromadil na přijímací části),
- nadměrný zápach při překopávání (nedostatečná homogenizace materiálu).

Technologie T3

Materiál je zhomogenizován v míchacím voze Faresin. Poměr BRO, neprosévány vyžrálý kompost a dřevná štěpka je 4:2:1. V prvních třech až pěti dnech je zakládka po každém překopání pokryta jemnou vrstvou nadsítné frakce, štěpky nebo kompostu. Tato vrstva slouží jako biofiltr pro eliminaci zápachu. Zakládka je stabilizována zhruba po deseti dnech a může být odvezena na plochu k dozrání.

Výhody:

- ideálně zhomogenizovaná směs,
- krátká doba zdržení na kompostovací ploše (plocha se uvolní po osmi až deseti dnech pro vytvoření nové zakládky),
- eliminace zápachu.

Nevýhody:

- další náklady na provoz strojů (obsluha míchacího vozu, traktor, nakladač atd) a mzdy pracovníků.

NÁKLADY NA PROVOZ TECHNOLOGIÍ

Základní parametry zakládek pro jmenované tři technologie jsou uvedeny

v tabulce. (Poznámka redakce: Autor dodal další tabulky podrobně rozepisující náklady na všechny tři technologie, jejich uvedení však překračuje možnosti časopisu. Při kalkulaci nákladů byly použity tyto ceny:

Cena společnosti za zpracování

BRO: 660 Kč/t,

Nákupeňná cena štěpky: 340 Kč/t,

Prodejní cena kompostu: 340 Kč/t,

substrátu 500 Kč/t.)

T1: Zakládky překopávané kolovým rýpadlem

Z jedné zakládky zůstává po prosévání cca 47 tun kompostu, ztráta na tunu kompostu před prodejem činí 179 Kč.

ZÁKLADNÍ PARAMETRY JEDNOTLIVÝCH TECHNOLOGIÍ

T1: Zakládky překopávané kolovým rýpadlem	
zakládka celkem	84 tun (253 m ³)
hmotnost BRO v zakládce	60 tun
hmotnost štěpky v zakládce	14 tun
Náklady	179 Kč.t ⁻¹
T2: Zakládky překopávané bubnovým překopávačem	
zakládka celkem	18 tun (55 m ³)
hmotnost BRO v zakládce	13 tun
hmotnost štěpky v zakládce	5 tun
Náklady	366 Kč.t ⁻¹
T3: Zhomogenizování zakládky v míchacím voze	
zakládka celkem	24 tun (55 m ³)
hmotnost BRO v zakládce	16 tun
hmotnost štěpky v zakládce	3 tuny
Náklady	508 Kč.t ⁻¹

T2: Zakládky překopávané bubnovým překopávačem

Pořízení překopávače zvýšilo ztrátu o 100 % na cenu 366 Kč před prodejem. V praxi lze ale tuto ztrátu snížit asi na 330 Kč. Z jedné zakládky vznikne zhruba 10 tun kompostu.

T3: Zhomogenizování zakládky v míchacím voze

V současné technologii, která je v provozu od roku 2013, dochází opět k dalšímu navýšení ztráty na 508 Kč za tunu kompostu před prodejem. Opět lze tuto

cenu v praxi o něco snížit zhruba na 490 Kč. Po prosévání zbyvá cca 16 tun kompostu.

ZÁVĚR

Modernizací a intenzifikování výroby kompostu výsledná cena produktu narůstá. Rozdíl ceny za tunu kompostu před prodejem mezi technologií T1 a T3 je 284 %. Technologii T1 ale nelze využít v kompostárně, která je umístěna v obytné zóně (hlavně pro zápach při překopávání) a je schopna zpracovat podstatně menší množství BRO.

Technologie T2 má sice s produkcí zápachu problém rovněž, je ale schopna zpracovat téměř veškerý BRO (98 %).

Při vyšších návozech by nastávaly technologické problémy.

Technologie T3 je schopna zpracovat daleko vyšší množství BRO a odpadá problém se zápachem. S tím samozřejmě souvisí podstatně vyšší cena. Průmyslová kompostárna společnosti od roku 2013 využívá technologii T3, v letech 2009 – 2012 byla využívána technologie T2.

Případová studie všech tří technologií vychází ze stavu v roce 2013. Vzhledem k současné prodejní ceně 100 až 150 Kč.t⁻¹, musí být průmyslová kompostárna dotována z jiných zdrojů společnosti. Ideální prodejní cena kompostu by byla 500 Kč.t⁻¹ a substrátu 800 Kč.t⁻¹, při prodeji celé produkce by se cena dala snížit k 380 Kč.t⁻¹ a 700 Kč.t⁻¹. Další variantou je zvýšení ceny za zpracování BRO z 660 Kč.t⁻¹ na 1000 Kč.t⁻¹ až 1100 Kč.t⁻¹.

Kompost i substrát je v současnosti prodáván většinou pouze maloodběratelům a zvýšení ceny by s největší pravděpodobností snížilo prodej. Je škoda, že o tento produkt není větší zájem u zemědělské výroby nebo u samotných obcí, které BRO dodávají.

AUTOR

Ing. Martin Vidlička
mvidlicka@finidr.cz

ŘEŠENÍ: PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU ODPADU - ZAVEDENÍ SYSTÉMU DOMÁCÍHO KOMPOSTOVÁNÍ

V roce 2015 začíná v ČR platit nová legislativa o biologicky rozložitelném komunálním odpadu. Samosprávy obcí a měst jsou postaveny před otázkou, jakým způsobem nejen z legislativního, ale i praktického hlediska daný problém vyřešit.

Biologicky rozložitelný komunální odpad vzniká prakticky v rodinných domech, na sídlišťích a na veřejných plochách. V následující části tohoto článku bychom se rádi věnovali bioodpadu v rodinných domech.

Prakticky se jedná o odpad z kosení trávy, z ořezů stromů a o odpad z vaření. Tento materiál je možné buď někam svážet (skládka, kompostárna, apod.), nebo předcházet jeho vzniku domácím kompostováním. Předcházením vzniku odpadu v tomto kontextu rozumíme skutečnost, že se daný materiál nedostane do žádné svozové nádoby a nebude nutné platit pravidelný svoz, který vždy musí někdo zaplatit (většinou rozpočet samosprávy).

Jak úspěšně zavést systém domácího kompostování:

- analýza výchozího stavu (tyto analýzy potvrzují průměrně 40% podíl bioodpadu na hmotnosti komunálního odpadu v průměrné české nádobě na komunální odpad;
- vzdělávání obyvatelstva (přednáška pro obyvatele, brožury o správném kompostování, edukace od domu k domu);

- distribuce kompostérů do rodinných domů;
- kontrola každý rok, jak se vyvíjejí data z analýzy na začátku, průběžné připomínání obyvatelstvu, proč a jak tento systém podporovat.

Mojmír Jiříkovský
www.zahradni-kompostery.cz
776096122
Mojmir.jirikovsky@jrk.sk

V České republice podobný systém zavedly už stovky samospráv. Pozitivní výsledky jsou nejenom fi-

nanční, ale i ekologické. Podle hierarchie nakládání s odpady je totiž předcházení vzniku odpadu tou ušlechtilější variantou v porovnání s jakýmkoliv svozem. Domácí kompostování má v České republice tradici (starší generace byly zvyklé kompostovat), zmíněné zkušenosti potvrzují, že na tuto tradici je možné v moderní podobě navázat.

Pro více informací o :

- řešení této problematiky nejen v rodinných domech,
- kontakt na referenční samosprávy ve Vašem regionu, kde už s tímto mají zkušenosti,
- možnostech získání dotace, **nás neváhajte kdykoliv kontaktovat.**

KAM S BIOODPADEM?

Cílem společnosti BEKON je nabízet obcím a zpracovatelům bioodpadu inovativní technologie, které dokážou vrátit organické odpady do přírodního koloběhu živin. Současně je optimálně využít regenerativní energetický potenciál těchto odpadů.

Technologie BEKON vyniká nad ostatními už velkou rozmanitostí použitelných substrátů. Zpracování sypké biomasy s vysokým podílem suché složky lze mechanizovat, aniž by bylo nutné materiál k fermentaci nákladně upravovat předem. Princip je velmi jednoduchý: bioodpad začne bez přístupu vzduchu po inokulaci již zfermentovaným materiálem kvasit, a vzniká vysoce kvalitní bioplyn.

Metoda BEKON spočívá v jednodušším fermentačním procesu za diskontinuálního provozu (batch). „Jednostupňový“ zde znamená, že různé rozkladné reakce (hydrolyza, vznik kyselin a metanu) probíhají v jedné technologické fázi.

Bioodpad se shromažďuje v příjmové hale a poté je kolovým nakladačem zavážen do fermentoru, který svým vzhledem připomíná garáž. Následně je čerstvý materiál naočkovaný smísením s materiálem již zfermentovaným. Buněčná tekutina vznikající při fermentaci (perkolát) je zachycována drenážním systémem a okruhem přiváděna zpět do fermentovaného materiálu za účelem jeho zvlhčování. Temperování biomasy na konstantní teplotu je zajištěno patentovaným kombinovaným (stěnovým a podlahovým) vytápěním, které umožňuje jednak rychlé „nastartování“ fermentace, jakož i hygienizaci. Není přitom nutné biomasu dále promíchávat ani dodávat další materiál. Fermentor se po naplnění uzavře hydraulickou bránou a započne fermentování biomasy.

Vzniklý bioplyn je využíván v kogenerační jednotce k výrobě elektrické energie a získávání tepla. Kontinuální provoz kogenerační jednotky je zajištěn tak, že se vždy s časovým odstupem naplní a provozuje několik fermentorů. Vyrobený proud je dodáván do elektrické sítě a získané odpadní teplo se jen v malé míře uplatní ve vlastním provozu bioplynové stanice. Většinu tepelné energie lze využít externě, např. k dodávkám do sítě místního nebo dálkového vytápění či k sušení materiálů.

Úprava bioplynu na biometan otevírá další možnosti jeho využití. Tak například dodávání bioplynu do veřejné plynovodní sítě a využívání bioplynu jako pohonné hmoty vyžadují jeho úpravu na kvalitu zemního plynu.

Na konci fermentačního procesu se každý fermentor úplně vyprázdní kolovým nakladačem. Protože metoda BEKON pracuje se substráty, které mají relativně vysoký obsah pevných

látek, není nutné stlačování ani separování fermentačního zbytku. Část fermentovaného materiálu slouží k naočkování nové biomasy, a je tak znovu přivedena do oběhu.

BEKON vyvinul za účelem zpracování suchého fermentačního zbytku speciální metodu kompostování v uzavřených kompostovacích tunelech. Odpadní vzduch z tohoto kompostování v tunelech je čištěn biofiltrem, který zamezuje šíření emisí pachových látek. Následné závěrečné kompostování probíhá formou

prostého kompostování v silážních jámách. Hotový kompost je cenným a kvalitním organickým hnojivem, které se používá v zemědělství a zahrádnictví a umožňuje získat další příjmy. Proces vyvinutý firmou BEKON může probíhat mezofilně (37–40 °C) i termofilně (50–55 °C). Termofilní proces probíhá mnohem rychleji než mezofilní. V případě termofilního procesu jsou výnos bioplynu a množství zpracovaného bioodpadu o 10 až 20 % vyšší.

Jako jednička na trhu v oboru suché fermentace je BEKON synonymem mimořádně racionálních procesních postupů a vysokých výnosů bioplynu. Náskok know-how firmy BEKON v oblasti efektivní stavby bioplynových stanic dokládají četné certifikáty a patenty. Spolehlivost stanic BEKON potvrzuje i neustále rostoucí počet zahraničních referenčních projektů. BEKON úspěšně postavil dvacet bioplynových stanic ve čtyřech zemích a přesvědčil zákazníky svým know-how a profesionalitou. Dalších celkem jedenáct německých a zahraničních projektů se v současnosti nachází ve fázi projektování a realizace.

Kompostárna Steinfurt (SRN), 1.054 kWe, 44.000 t/rok

**BEKON Energy Technologies GmbH & Co. KG, Feringastrasse 9,
85774 Unterföhring / Mníchov
Tel. +49 89 90 77 959-0,
Fax +49 89 90 77 959-29,
kontakt@bekon.eu,
www.bekon.eu**

BEKON

ELEKTROPROBLÉM

OTÁZKA

Do zákona o odpadech byla novelou (zákon č. 184/2014 Sb.) vsunuta mimo jiné i myšlenka, že ti podnikatelé ve výkupu odpadů, kteří nejsou současně zpracovatelé elektroodpadu, nesmějí tento odpad převzít. Naše společnost ale má v souhlasu krajského úřadu elektroodpad jako jednu z položek uvedenou – vztahuje se tento zákaz i na nás?

JAKÝ NA TO MÁTE NÁZOR?

Nahlédnutím do zákona zjistíme, že otázka se týká ustanovení § 37k, odstavec (5) a „zákaz“ výkupu je uveden v jeho poslední větě, která zní. *„Jiné osoby než zpracovatelé podle § 37l, provozovatelé míst zpětného odběru nebo odděleného sběru a poslední prodejci podle odstavce 4 nejsou oprávněny elektrozařízení pocházející z domácností a elektroodpad převzít“.* Uvedenou novelou tedy došlo k zákonné úpravě, která zavádí další povinnost.

Nejprve si dovoluji se zamyslet nad důvodem takového kroku. Neznám důvodovou zprávu k této novele a nějaké oficiální a jazykově učištěné zdůvodnění tam jistě bude – je-li rozumné a především pravdivé a úplné, tím si

Důvod takového zájmu je podle mého přesvědčení ryze obchodní, tedy snaha některých obchodních subjektů strhnout na sebe tuto lukrativní činnost pod líbivým heslem o nebezpečnosti a nyní i nezákonnosti všech ostatních. Ať již jsou skutečné důvody jakékoli, tak výše uvedená věta v zákonu skutečně je a její důsledky musíme nějak vyřešit. Zpřísnění předpisů, ke kterému občas dochází, je z procesních důvodů obvykle provázeno přiměřeným ustanovením v závěrečné pasáži, tedy v ustanoveních přechodných a závěrečných. Zde se řeší případy, kdy je nová myšlenka v rozporu s individuálními správními akty, tedy v našem případě s platnými souhlasy krajského úřadu. U citované novely se to ale nenastalo, takže se zdá nejisté „co vlastně platí“.

ni, které se vztahuje k zakazu původně povolené skutečnosti aplikované v individuálním správním aktu příslušného správního orgánu, tak v zájmu dobré víry je adresát tohoto povolení oprávněn realizovat činnost v původním rozsahu, aniž by tato činnost do doby úpravy předmětného správního aktu ve smyslu zákonné úpravy byla podkladem pro uložení pokuty. Zmíněné ustanovení zákona č. 184/2014 Sb. nelze vykládat tak, že se jím přímo upravuje aplikační správní akt krajského úřadu.

Nabízí se ovšem otázka, zda je povinností držitele souhlasu či příslušného správního orgánu, tedy krajského úřadu, který souhlas vydal, aby se snažil o nápravu tohoto stavu. V zájmu oprávněného to jistě není,

NEVIDÍM ŽÁDNÝ DŮVOD DOSAVADNÍ PRAXI MĚNIT

ovšem nejsem tak docela jist. Jsem totiž toho názoru, že některým odpadovým komoditám se věnuje v zákoně, který má chránit především životní prostředí, pozornost až nadbytečná. A elektroodpad patří bezesporu mezi ně, neboť jsou mu věnována ustanovení §§ 37g – 37r na více než 10 stranách tištěné podoby zákona.

Mám jako znalec na takovýto problém svůj jasný názor, ale více hlav více ví, tak jsem se zeptal některých kolegů s právním vzděláním a „více než dostatečnou“ praxí v oboru. Bez výjimky jsme se ustálili na stejném názoru, který zní podle odpovědi jednoho z nich takto: Pokud zákon zavede zpřísněné opatře-

také zahájit správní řízení o odejmutí souhlasu na základě žádosti účastníka řízení očekávat nelze. Zbývá tedy zahájení řízení o odebrání souhlasu z moci úřední podle ustanovení § 46 správního řádu. Otázkou ovšem je, zda to krajský úřad bude ochoten vůbec udělat, protože tím vstupuje jako stát do konkrétních podnikatel-

ských aktivit oprávněného, který se bude nepochybně bránit. Nejprve jako účastník řízení správními prostředky a může následovat i správní žaloba, která by byla velmi pravděpodobně koncipována jako požadavek na náhradu škody za zmařené podnikání. Protože v přechodných ustanoveních novely není navíc žádný termín, do kdy by se měla situace „napravit“, nelze krajským úřadům oprávněně vytýkat ani liknavost.

Další komplikací, která je důsledkem „nevalné úrovně legislativního procesu“ (byť pan prezident Zeman to

s kolegy nad tématem, neboť jde o věc dosti zásadní a právo zde bylo znásilněno způsobem mimořádným i na poměry odpadových předpisů. V první větě tohoto odstavce se totiž hovoří o zbavování se odpadu jeho „držitelem“, což je výraz v zákoně nedefinovaný, který rozhodně není totožný s pojmem původce odpadu. A za legálního držitele lze podle mého názoru považovat i oprávněnou osobu přebírající tento odpad na základě pravomocného souhlasu krajského úřadu. Navíc nelze přehlédnout ani skutečnost, že držitel pravomocného

hlasí ke sběru a výkupu elektroodpadu a rovněž jak původci tohoto typu odpadů. Z praktického hlediska bych dozor zaměřil na to, zda převzatý elektroodpad končí tam, kde má. A pokud toto bude splněno, tak nevidím žádný důvod dosavadní praxi měnit.

Podnikatelé, zasažení touto novelou, se zřejmě rozdělí podle toho, jak moc jim nová právní úprava vstoupí do ekonomiky jejich podnikání a také podle své „statečnosti“ – myšleno podle jejich ochoty se se státem utkat.

ODPOVĚĎ:

Na straně držitelů pravomocných souhlasů se sběrem a výkupem elektroodpadů nevidím důvod, proč by měli svoji zaběhnutou praxi měnit. Na straně druhé, tedy původců odpadů, půjde zřejmě o velmi pestrou paletu individuálního rozhodování. Mimo jiné i na základě toho, jak se k tomuto problému postaví orgány státní správy.

pojmenoval v případě jiného předpisu daleko přímočařeji), je situace na straně opačné, tedy u „dodavatele“ elektroodpadu, který ho nikomu jinému, než v předpisu vyjmenovaným subjektům,

souhlasu ke sběru a výkupu je věcně (technologicky a logisticky) provozovatelem odděleného sběru, byť jeho místo není „určeno výrobcem“.

Jak budou dozorové orgány s touto no-

ZDÁ SE NEJISTÉ, CO VLASTNĚ PLATÍ

formálně předat nesmí. Alespoň tohoto chtěl zákonodárce (nebo část podnikatelů?) bezesporu dosáhnout.

Ani zde jsem nepohrdl diskusí

velou pracovat, je pochopitelně nejisté a nijak jim jejich práci nezavidím. Rovněž je nejisté, jak se zachovají krajské úřady, jak držitelé pravomocných sou-

POZNÁMKY

[1] Výraz „elektroodpad“ používám v tomto článku v obecném slova smyslu, nikoli důsledně jako definici podle ustanovení § 37g, písmeno b).

[2] Novela zákona je v části „elektro“ daleko širší a výše uvedený komentář se věnuje jen zcela malému zlomku předpisu.

AUTOR

Ing. Michael Barchánek
Soudní znalec
v oboru odpadů
barchosi@volny.cz

Zaměstnanci chráněné dílny ECO-RETEL, která získala od společnosti ASEKOL elektrošrot v prvním kole otevřené soutěže, zpracovávají měď z televizorů a monitorů.

Štáb České televize natáčí příjezd kamionu plného televizí a monitorů do chráněné dílny ve Velkých Hořticích

příklad měď. „Pracuji u nás jak zdravotně, tak tělesně postižený, záleží spíš na tom, co člověk zvládne a co je v jeho silách,“ říká Tomáš Schaffartzik o pracovnících.

ELEKTROODPAD Z ASEKOLU OPĚT POMŮŽE CHRÁNĚNÝM DÍLNÁM

Společnost ASEKOL, která zajišťuje sběr vysloužilých elektrospotřebičů, po půl roce vypsala další veřejné výběrové řízení pro tzv. chráněné dílny na zpracování 1 000 tun elektroodpadu. Uspěly Dílna pro úpravu odpadů Maleč, s. r. o., která vyhrála už podruhé, a Chráněná technická dílna ve Velkých Hořticích spadající pod Charitu Opava. V půlce ledna zamířily do obou dílen první kamiony plné starých televizí a monitorů. Do konce roku přijedou do každé z dílen ještě desítky takových kamionů.

Neziskový kolektivní systém ASEKOL dlouhodobě spolupracuje se 7 chráněnými dílnami, které dávají práci 150 lidem. „Nad rámec běžné spolupráce jsme ve druhém pololetí 2014 vyčlenili 1 000 tun elektroodpadu, který jsme rozdělili v otevřené soutěži. Tento způsob se nám osvědčil, a proto jsme opět uspořádali otevřenou soutěž na dalších tisíc tun starého elektrika. Do výběrového řízení se tentokrát přihlásilo 22 dílen, a to nás velmi těší,“ říká mluvčí kolektivního systému ASEKOL Martina Ďaďová. „Tato zakázka dá práci třiceti třem zaměstnancům. To je výborná zpráva,“ uvedl Tomáš Schaffartzik, manager sekce chráněného zaměstnání Charity Opava. „Měl jsem samozřejmě velkou radost, že

naše chráněná dílna ve výběrovém řízení opět uspěla. Znamená to, že lidé se zdravotním postižením budou mít jistou práci,“ uvedl Michal Musílek, starosta obce Maleč, který je zároveň zodpovědný za chráněnou dílnu.

Zaměstnanci chráněných dílen se postarají o ten druh elektroodpadu, který vyžaduje pečlivou ruční práci a pro strojové třídění se nehodí, tedy hlavně o televize a monitory. ASEKOL dílnám tuto práci navíc zadotuje. „Chráněným dílnám platíme šestinásobek toho, co standardně vyplácíme zpracovatelským firmám z komerční sféry. Vnímáme to jako smysluplnou pomoc institucím, které handicapované zaměstnávají,“ dodává Martina Ďaďová. Ze starých monitorů lze pečlivou recyklací získat cenné suroviny, na-

Výsledky výběrového řízení vyhlásila komise, jíž předsedal Václav Krása, předseda Národní rady osob se zdravotním postižením. „V České republice mají práci tři postižení z deseti. Ve srovnání s evropským průměrem si nestojíme úplně špatně, ale stále je co zlepšovat. Nejlepší, co mohou firmy udělat, je dát hendikepovaným práci, ať už napřímo, nebo zprostředkovaně, jako to dělá ASEKOL,“ uvedl Václav Krása. V hodnotící komisi s ním zasedli například Pavel Drahovzal, předseda komise pro životní prostředí Svazu měst a obcí ČR nebo advokát Filip Orel.

„Soutěž na 1 000 tun elektroodpadu založená na transparentním rozdělování elektroodpadu chráněným dílnám skrze výběrová řízení se ukázala jako smysluplná, plánujeme proto i v roce 2015 tímto způsobem pokračovat,“ říká Martina Ďaďová. Chráněné dílny ve Velkých Hořticích a Malči teď mají nejen zajištěnou práci pro stávající zaměstnance, ale plánují i nábor nových. Například právě v Hořticích vzniknou v souvislosti s vyhranou soutěží dvě nová pracovní místa.

AUTOR
Jan Sedláček

LEGISLATIVNÍ A DOTAČNÍ SERVIS OF

V roce 2015 se opět musíme připravit na řadu nových nebo novelizačních právních předpisů. V oblasti životního prostředí se chce vláda především zaměřit na oblast odpadů. Vyplývá to ze schváleného legislativního plánu na příští rok včetně plánu příprav vyhlášek. Ministerstvo životního prostředí plánuje vyhlásit nové dotace už v prvním čtvrtletí tohoto roku.

Z plánu vlády vyplývá, že letos bychom se měli dočkat především nového zákona o výrobcích s ukončenou životností a nového zákona o odpadech. MŽP předpokládá, že návrhy zákonů by měly jít do připomínkového řízení v březnu s tím, že v účinnost vstoupí v březnu roku 2016.

Plán příprav vyhlášek na letošní rok také uvádí novinky v oblasti odpadů.

PRVNÍ VÝZVY OPŽP UŽ V PRVNÍM ČTVRTLETÍ 2015

Měly by vzniknout vyhlášky, které novelizují stávající vyhlášky v oblastech ukládání odpadů na skládky, hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, elektrozařízení, elektroodpadů a autovraků.

Přehled připravovaných předpisů v roce 2015 z pohledu odpadů:

- Návrh zákona o výrobcích s ukončenou životností
- Návrh zákona o odpadech
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 294/2005 Sb., o ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vy-

hláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (MŽP)

- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady (MŽP)
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky (MŽP)

NOVÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY PLATNÉ OD 1. LEDNA 2015:

- 352/2014 Sb. Nařízení vlády o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 – 2024
- 321/2014 Sb. Vyhláška o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů
- 229/2014 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

PŘIPRAVTE SE NA NOVÉ DOTAČNÍ PŘÍLEŽITOSTI

Předběžné informace o prvních výzvách z programů 2014 – 2020 jsou již dostupné! Například Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím OPŽP plánuje vypsát první výzvy už v prvním čtvrtletí tohoto roku. Přehled plánovaných výzev OPŽP na rok 2015 v prioritní ose č. 3 - Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika:

- Prevence vzniku odpadů: 4 – 6/2015
- Zvýšení podílu materiálového

a energetického využití odpadů: 3/2015

- Rekultivace starých skládek: 10 – 12/2015
- Inventarizace a odstranění ekologických zátěží: 1 – 3/2015 a 4 – 6/2015
- Snížení environmentálních rizik a rozvoj systému jejich řízení: 10 – 12/2015

Vzhledem k tomu, že vyjednávání programů není v tuto chvíli ukončeno, budou předběžné harmonogramy výzev ještě aktualizovány.

V současné době můžete v oblasti životního prostředí žádat v národních programech SFŽP o dotace například na podporu tvorby krajských POH s termínem 9. března 2015, na budování a rozvoj městské či obecní zeleně s termínem 31. března 2015 anebo na oblast environmentálního vzdělávání s termínem 27. února 2015.

Stále je také otevřen příjem žádostí do Státního programu na podporu úspor energie a využití OZE (EFEKT 2015) a to do konce února 2015. Do poloviny února je dále možné žádat o dotaci na podporu oprav domovních olověných rozvodů.

Kompletní legislativní plán připravovaných právních předpisů nejen v oblasti životního prostředí najdete na portálu www.Tretiruka.cz. Stejně tak na portálu najdete aktuální harmonogram výzev všech operačních programů i poslední verzi sedmou verzi OPŽP.

“CERREC” – Centra a sítě pro opravy a opětovné využití. Projekt financovaný Evropskou unií, který je realizován prostřednictvím programu CENTRAL EUROPE a spolufinancovaný Evropským fondem pro regionální rozvoj

OPĚTOVNÉ VYUŽITÍ – SPRÁVNÁ CESTA NEBO SLEPÁ ULÍČKA?

Pod názvem *Opětovné použití ve střední Evropě – politika a příklady z praxe* se v listopadu v Praze uskutečnila konference, která byla vyvrcholením tříletého mezinárodního projektu CERREC. Spoluřešitelem projektu za českou stranu bylo sdružení CZ BIOM a to bylo také pořadatelem konference. Patronem konference byl Magistrát hl. m. Prahy.

Kromě dvou příspěvků zástupců magistrátu (Jiří Nouza, náměstek primátora – úvodní slovo, Lukáš Janda – pohled radnice na re-use centra) a paní Heleny Kalaninové z projektu Zdrojovna byli všichni hlavní přednášející ze zahraničí. Ti postupně zhodnotili celý projekt, věnovali se právní problematice opětovného použití a představili úspěšné projekty. Podrobný program konference, profily řečníků, prezentace i videozáznam všech vystoupení jsou k dispozici na <http://cerrec.eu/czechia/event/konference/>.

Všichni dobře víme, že příprava k opětovnému využití je v hierarchii odpadového hospodářství hned na druhém místě za předcházením vzniku odpadů a před recyklací. Ovšem hned z několika přednesených příspěvků vyplynulo, že tento krok není problematický jen po ekonomické stránce (opětovně použitý výrobek musí být významně levnější než nový, aby měl na trhu šanci), ale také po legislativní. Nejde přitom jen o to, jak zajistit bezpečnostní a další záruky používání znovu využitých předmětů. V souvislosti s opětovným pou-

žitím se nejčastěji mluví o vyřazených, ale stále funkčních elektrozařízeních, kde je ale tato problematika nejkomplikovanější.

Nejasné především je, jak vyřazený předmět, který se již dostal do režimu odpadů, z toho režimu zase dostat ven! Zřejmě bude muset Evropská komise schválit metodiku, jak se to bude pro-

Cílem CERREC je, aby se sektor opětovného používání stal mainstreamem v rámci odpadového hospodářství

vádět, ovšem předtím se bude muset vytvořit pracovní skupina, která ji vytvoří. Potom se zřejmě na národní úrovni (zde si již dovoluji fabulovat) vznikne nový akreditační orgán (nebo některý již existující bude pověřen) k udělování certifikací, který servis, dílna nebo obecně firma může provádět přípravu k opětovnému využití.

I když se jednalo o mezinárodní konferenci, tak tím, že se konala v Praze, pochopitelně převládali čeští posluchači.

V tom by problém nebyl, simultánní tlumočení bylo zajištěno. Jenže v závěrečné diskusi potom nemohla nezaznít otázka: „A jaké konkrétní výsledky projekt CERREC přinesl v České republice?“ Tato zcela logická otázka překvapivě organizátory zaskočila. Slabou omluvou může být personální obměna ve vedení projektu na české straně, ke které došlo

před pár měsíci. Ale třeba se ještě nějakého závěrečného zhodnocení českého podílu na projektu CERREC dočkáme, ať již na samostatném semináři, který organizátoři při

kuloárním jednání přislíbili, nebo třeba v příštím tematickém čísle Odpadového fóra (9/2015) či na konferenci Předcházení vzniku odpadů v říjnu tohoto roku. Přesto všechno považuji program konference *Opětovné využití ve střední Evropě – politika a příklady z praxe* za velmi dobře připravený a všem čtenářům, kteří vládnou anglickým jazykem doporučuji, aby se na zmíněných internetových stránkách s prezentacemi či videozáznamy přednášek seznámili. ■

TÝDEN VÝZKUMU A INOVACÍ PRO PRAXI (TVIP) 2015 SE BLÍŽÍ

Je mnoho odborných setkání, ale jen málokteré z nich má za cíl představit výsledky výzkumu a inovací lidem z praxe a navíc v tak širokém spektru oborů. Třetí ročník TVIP (18. – 20. 3. 2015, Hustopeče) v sobě zahrnuje jak tradičně symposium Výsledky výzkumu a vývoje pro odpadové hospodářství ODPADOVÉ FÓRUM 2015 a konferenci APROCHEM 2015, tak nově konferenci Inovace a životní prostředí.

Hostitelem je hotel Centro na náměstí v Hustopečích

ZAJÍMÁ VÁS, CO JE NOVÉHO V OBLASTI VÝZKUMU OKOLO ODPADŮ?

CHCETE SE SEZNÁMIT S NOVINKAMI V OBLASTI RIZIKOVÉHO MANAGEMENTU A SPOZNATKY A NÁZORY K IMPLEMENTACI NOVÉ EVROPSKÉ LEGISLATIVY K PREVENCI ZÁVAŽNÝCH HAVÁRIÍ?

CHCETE SVŮJ INOVAČNÍ PRODUKT (TECHNOLOGII, VÝROBEK, SLUŽBU) PŘEDSTAVIT NA EVROPSKÉ ÚROVNI?

POTOM PŘIJEĎTE 18. AŽ 20. BŘEZNA 2015 DO HUSTOPEČÍ NA TVIP 2015!

VŠECHNY POTŘEBNÉ INFORMACE NAJDETE NA WWW.TVIP.CZ.

O zaměření symposia ODPADOVÉ FÓRUM 2015 bylo jednak na stránkách tohoto listu napsáno dost, jednak se díky úspěšným devíti ročníkům dostatečně zapsalo do povědomí zainteresované výzkumné i odborné veřejnosti. Řešitelé výzkumných projektů zde dostávají prostor k představení svých výsledků odborné veřejnosti a tato tak dostává přímou možnost se seznámit s řešiteli zajímavých projektů a případně zde rovnou navázat spolupráci. Program symposia bude probíhat tradičně od středy poledne (18. 3.) nejspíš až do pátku poledne (20. 3.).

Oproti tomu odborné zaměření původně chemicko-technologické konference APROCHEM (letos již 24. ročník) se vedle prezentace výsledků výzkumu v oblasti chemie a nových materiálů v posledních letech posunulo více do oblasti rizikového managementu a předcházení a řešení průmyslových havárií a přírodních katastrof. V tomto ročníku bude zvláštní pozornost věnována novele zákona o chemických látkách, novým technicko-administrativním a prováděcím předpisům k Prevenci závažných havárií (SEVESO III) i novým výzvám k projektům v oblasti bezpečnostního výzkumu. Program konference je plánován na čtvrtek 19. 3. celý den a pátek dopoledne.

Konference INOVACE A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ se koná v rámci TVIP podruhé, letos ji CEMC pořádá společně s MŽP. Programově konference navazuje na evropský pilotní projekt hodnocení inovací s pozitivním vlivem

na životní prostředí EU ETV. Přinese informace o přínosu ETV (Environmental Technology Verification) pro realizátory výzkumných a inovačních projektů, které mají významný přínos pro životní prostředí. Nezávislé ověření tzv. ekoinovativnosti otevírá prostor pro snadnější vývoz technologií (ale i výrobků a služeb) nejen na evropský trh. CEMC je (zatím) jedinou organizací v ČR a SR, která má akreditaci pro udělení této certifikace, takže informace budete mít z první ruky. Na programu TVIP je konference zařazena na pátek. Zahrnutí těchto tří odborných setkání pod společnou střechu (míněno obrazně i doslova střechou hotelu Centro) pro účastníky má ten přínos, že při zaplacení jediného vložného a při jedné cestovních nákladech se mohou zúčastnit programu kterékoli z dílčích akcí podle svého okamžitého zájmu.

„Snažíme se o maximální dodržování zveřejněného harmonogramu přednášek, aby si účastníci si mohli předem naplánovat, čeho se chtějí zúčastnit.“, říká programový garant symposia ODPADOVÉ FÓRUM 2015 Ing. Ondřej Procházka, CSc. a dodává „K tomu jim pomůžou souborný všech přednášek ve společném programu, který obdrží všichni účastníci v rámci konferenčních materiálů spolu se společným sborníkem na CD-ROM, který bude obsahovat plné texty všech příspěvků (přednášek i vývěsek) a ty prezentace, které včas obdržíme.“

TVIP pořádá:

České ekologické manažerské centrum (CEMC), www.cemc.cz, www.tvip.cz. ■

PRŮZKUM TŘÍDĚNÍ BRKO V OBCÍCH

Od prvního dubna 2015 se naplno v obcích rozběhne povinný sběr biologicky rozložitelného komunálního odpadu, tzv. BRKO. Jak se s novou revoluční povinností obce vypořádají, odpoví první dvouměsíční celorepublikový průzkum.

Jaký způsob třídění si obce zvolí? Kolik bude třídění občanů stát? Kde obce vidí zásadní přínosy? Je v republice dostatek zpracovatelských kapacit na zpracování BRKO? Využijí nějak obce vzorovou vyhlášku, kterou pro ně připravilo Ministerstvo životního prostředí? Budou obce chtít čerpat peněžní prostředky z nového operačního programu životního prostředí (OPŽP) právě na zkvalitnění třídění odpadů v obci?

Na tyto zásadní otázky odpoví začátkem dubna první velké dotazníkové šetření, které připravilo České ekologické manažerské centrum.

Průzkum bude probíhat elektronicky na stránkách www.Tretiruka.cz a to až do 20. března. Výsledky budou na portálu zveřejněny začátkem dubna a dále budou podrobně komentovány v jarním vydání odborného časopisu Odpadové fórum. Řízení odpadového hospodářství v obci není nic jednoduchého. Obce tudíž potřebují informace, mít zkušenosti, vědět co se připravuje, jak se vyvíjí nové legislativa, jaké jsou nové dotační příležitosti. Z těchto důvodů respondentům z řad zástupců obcí, redakce Odpadového fóra zpřístupní svou elektronickou verzi ZDARMA do konce září 2015.

Redakce ■

ODPADOVÉ FÓRUM

Odborný měsíčník o odpadech a druhotných surovinách
Specialised monthly journal
on waste and secondary materials
ČESTNÝ ČLEN ČESKÉ ASOCIACE
ODPADOVÉHO HOPODÁŘSTVÍ,
ČLEN SDRUŽENÍ VEŘEJNĚ
PROSPĚŠNÝCH SLUŽEB

Ročník 16

Číslo 2 / 2015

Vydavatel

CEMC – České ekologické
manažerské centrum
IČO: 45249741
www.cemc.cz

Adresa redakce

28. pluku 25, 101 00 Praha 8
Fax: 274 775 869
E-mail: forum@cemc.cz
www.odpadoveforum.cz

Šéfredaktor

Bc. Pavel Mohrmann
Telefon: 602 328 938

Odborný redaktor

Ing. Ondřej Procházka, CSc.
Telefon: 274 784 448

Redaktor, manažer inzerce

Anna Soldatova
Telefon: 274 784 067, 601 333 685

Redakční rada

Ing. Michael Barchánek, Ing. Richard Blahut,
Ing. Jiří Dostál, Mgr. Pavel Drahovzal,
Ing. Petr Havelka, Ing. Marek Hrabčák,
doc. RNDr. Jana Kotovicová, Ph.D.,
Ing. Pavlína Kulháňková,
prof. Ing. Mečislav Kuraš, CSc.,
Ing. Lukáš Kús, Ing. Jaromír Manhart,
Ing. Emil Polívka, Ing. Dagmar Sirotková,
Ing. Jan Slavík, Ph.D., doc. Ing. Miroslav
Škopán, CSc., prof. Ing. Lubomír Šooš,
Ing. Miloš Štátný, Ing. Petr Šulc,
MUDr. Magdalena Zimová, CSc.

PŘEDPLATNÉ A EXPEDICE

DUPRESS

Podolská 110, 147 00 Praha 4

e-mail: dupress@seznam.cz

Cena jednotlivého čísla 98 Kč

Roční předplatné (11 čísel) 980 Kč

PŘEDPLATNÉ A DISTRIBUCE V SR

Mediaprint-Kappa Pressegrasso, a. s.

Oddelenie inej formy predaja

Vajnorská 137, P.O.Box 183

830 00 Bratislava 3, SR

tel.: 00421/2/44 45 88 21

fax: 00421/2/44 45 88 19

e-mail: predplatne@abompkappa.sk

Cena jednotlivého čísla 3,79 eur

Roční předplatné (11 čísel) 39,85 eur

DTP

Anna Setinská

asetinska@gmail.com

TISK

Tiskárna Polygraf, s.r.o.
spunda@tisk.cz, www.tisk.cz

PŘÍJEM OBJEDNÁVEK I PODKLADŮ INZERCE
JE V REDAKCI

Za věcnou správnost příspěvků
ručí autoři. Nevyžádané příspěvky se nevra-
cejí. Jakékoli užití celku nebo části časopisu
rozmnožováním je bez písemného souhlasu
vydavatele zakázáno.

ISSN: 1212-7779

MK ČR E 8344

Rukopisy do sazby 20. 1. 2015
Vychází 4. 2. 2015

BIOTOUR 2015
Semináře ke zvýšení informovanosti obcí
v oblasti sběru bioodpadů dle nové legislativy

Semináře jsou určeny pouze pro zástupce obcí a měst, zástupce technických služeb řízených obcemi a měst, pracovníky odboru životního prostředí.

NA VŠECHNY SEMINÁŘE JE NUTNÉ SE PŘIHLÁSIT POMOCÍ REGISTRAČNÍHO FORMULÁŘE, který je zveřejněn na webových stránkách www.zeraagency.eu

Podrobné informace a dotazy: www.zeraagency.eu, info@zeraagency.eu, tel.: 568 620 070, mob.: 724 082 737

Zajištění seminářů:

Spolufinancováno z Prioritní osy 8 - Technická pomoc financovaná z Fondu soudržnosti

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ministerstvo životního prostředí

Termín konání	Místo konání
27. ledna 2015	Karlovy Vary
3. února 2015	Hradec Králové
5. února 2015	Praha
10. února 2015	České Budějovice
17. února 2015	Zlín
18. února 2015	Ostrava
24. února 2015	Brno

• Aktuální legislativa pro nakládání s biologicky rozložitelnými komunálními odpady (BRKO) v návaznosti na novelu zákona o odpadech a jeho prováděcí právní předpis.

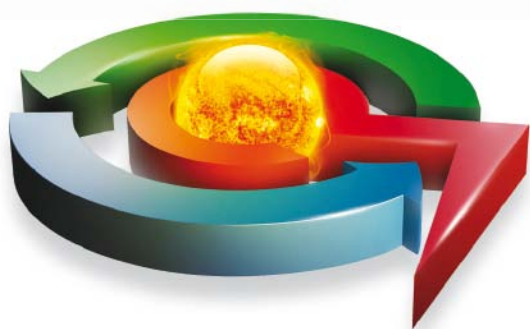
• Praktické příklady dobré praxe.

• Možnosti čerpání prostředků z OPŽP 2014 – 2020 na projekty v oblasti nakládání s BRKO.

SEMINÁŘE JSOU ZDARMA!

DNY TEPLÁRENSTVÍ A ENERGETIKY

21. – 23. 4. 2015
HRADEC KRÁLOVÉ
Kongresové výstavní
a společenské centrum ALDIS

POZNAMENEJTE SI!

PŘIPRAVOVANÁ TÉMATA:

- Legislativa a ekonomika v oboru
- Regulace cen
- Technické novinky
- Energetická politika státu
- Energetické využití odpadů
- Modernizace zdrojů a ochrana ovzduší
- Modelování a výpočty tepelných sítí
- Budování a udržování energetické tepelné infrastruktury
- Budoucnost hnědého uhlí v energetice a teplárenství
- Financování projektů, nové dotační období
- Rozúčtování tepla

www.dnytepen.cz, www.tscr.cz, www.exponex.cz

Pořadatel:

TEPLÁRENSKÉ SDRUŽENÍ
České republiky

Organizátor:

EXPONE

Záštita:

Ministerstvo životního prostředí

ASOCIACE KRAJŮ
ČESKÉ REPUBLIKY

Ing. Dan Jiránek
předseda Svazu měst
a obcí České republiky

2. ROČNÍK NÁRODNÍ KONFERENCE PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU ODPADŮ

6. - 7. ŘÍJNA 2015 PRAHA KONGRESOVÉ CENTRUM ČVUT

POŘADÁ ČESKÉ EKOLOGICKÉ MANAŽERSKÉ CENTRUM

WWW.CEMC.CZ / FORUM@CEMC.CZ

SYMPOSIUM ODPADOVÉ FÓRUM

10. ROČNÍK ČESKO-SLOVENSKÉHO SYMPOSIA

VÝSLEDKY VÝZKUMU A VÝVOJE PRO ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

---

18. - 20. BŘEZNA 2015

HUSTOPEČE U BRNA,
HOTEL CENTRO

ČESKÉ EKOLOGICKÉ MANAŽERSKÉ CENTRUM

WWW.CEMC.CZ / FORUM@CEMC.CZ

